

DIRVA

Nr. 45

Balandis-April 17, 1963

Cleveland, Ohio

Niekam nenorint kovoti

SKLINDA GANDAI APIE NEOFICIALIĄ VIRŠŲNŲ KONFERENCIJĄ, DĖL KURIOS SURENGIMO VATIKANAS KONKURUOJAS SU TITO. — PERŠAMA TAIKA ŽEMEI SUSTIPRINS KOMUNISTINĘ POGRINDŽIO VEIKLĄ KRITIŠKUOSE PASAULIO RAJONUOSE IR NUMUS BETKOKI ŪPĄ PRIESINTIS KOMUNIZMUI. — TADA BESĄLYGINĖ TAIKĄ PASEKS IR BESĄLYGINĖ KAPITULIACIJA.

Vytautas Meškauskas

Washingtonė ir Europos sostinėse kuroja gandai, kad vasarą, greičiausiai jau birželio mėnesį, įvyks naujas prezidento J.F. Kennedy ir Nikitos Chruščiovo pasimatymas -- neoficiali viršūnų konferencija, kuri gal ir nieko nepakeisianti, tačiau iš naujo užakcentuosianti abiejų didžiųjų kraštų taikos norą. Pasimatymui progą sudarysianti numatyta abiejų valstybės galvų viešnagė -- vizitai Italijai, Kalbama, kad tokiame pasimatymui šeiminiuku siūloma būti Venecijos patriarchas. Iš kitos pusės susitikti pas jį siūlās ir Jugoslavijos valdovas Tito.

Tokiems gandams tam tikro pagrindo įžiūrėta ir naujoje popiežiaus Jono XXIII enciklikoje Pacem in Terris (taiką žemei), kurią komunistai jau dabar pradėjo naudoti savo propagandai už taikingą koegzistenciją. Šiaip ar taip sovietų valdžioje (įskaitant ir satelitus) yra 50 milijonų katalikų t.y. beveik dešimtadalis visų tikinčiųjų. Per šias Velykas Jonas XXIII iš savo rūmų balkono sveikino susirinkusius 27 kalmom, iš jų 13 kalbų buvo tautų, esančių sovietų žinioje.

Vatikanas "lankstesnė" politika gali tikėtis pagerinti tikinčiųjų ir klero padėtį. O Nikitai Chruščiovui būtų įsavo turėti tikinčiųjų simpatijas savo pusėje. Kiekvienam atveju, kardinolo Wyszyński politika Lenkijoje padėjusi išsi-

laikyti valdžioje Gomulkai ir kartu Lenkijai pasidžiaugti didesne laisve negu kitom nuo Maskvos priklausančiom valstybėm. Tuo tarpu atkaklesnė Vengrijos kardinolo Mindszenty laikysena nedavusi gerų rezultatų. (Dėl to kardinolo išvežimo iš amerikiečių ambasados Budapeste (Romą dabar einančios derybos Vienos kardinolui Koenig vadovaujant).

Prie ko tokia taikingos koegzistencijos politika gali privesti kritiškuose rajonuose, kaip Lotynų Amerikoje ar Pietryčių Azijoje, gali ryškiai paliudyti jau ne gandai, bet faktai.

Pereitą savaitę Paryžiuje įvyko SEATO konferencija. SEATO Pietryčių Azijai yra maždaug tas pats, kaip Europai NATO. Skirtumas toks, kad jei NATO yra gyvybinis klausimas Europai, tai SEATO daugumai jos narių, kaip pvz. D. Britanijai ir Prancūzijai, yra daugiau antraeilis dalykas. Ir nėra jokios abejonės, kad SEATO bus tiek veikli, kiek to norės JAV. Jei jos tačiau nenori kovoti dėl Kubos, kodėl jos norėtų kovoti dėl pietryčių Azijos likimo? Tiesa, JAV su visa 11,000 karių ir 2 bilijonų vertės kitočia pagalba kovoja už tai, kad pietinį Viet-Namą atgynus nuo komunistinių partizanų, tačiau nepaisant to, JAV laikysena atrodo kiek tartina pietinio Viet-Nam valdovui Ngo Dinh Diem. Kaip šeštadienį pranešė New York Times, Diemas vengia kovoti. Jo karininkai atsisako klausyti amerikiečių karinių patarėjų nurodymų efektingai pulti vieną ar kitą komunistų vietovę, jei toks puo-

limas gali būti surištas su nuostoliais. Atrodo, kad Diem nori išsaugoti savo karines jėgas iki to momento, kada galima būtų susitarti su komunistais. Jis žino, kad JAV nutraukė pagalbą jo bendraminčiams Laose ir priverstė juos sudaryti koalicinę vyriausybę su raudonaisiais ir "neutralistais". Dabar raudonieji nori taikingai likviduoti "neutraliuosius", po to ateis eilė dešiniams. Jei iš visų pusių prasidėjusios taikinimo pastangos laimingai pasibaigs ir bus atstatytos paliaubos tarp raudonųjų ir neutralistų, raudonieji vistiek bus laimėję naujas pozicijas ir neutraliųjų moralė bus dar daugiau palaužta. Ir taip žingsnis po žingsnio Laosas pagaliau prieis prie jam skirto likimo.

Tuo tarpu Raudonosios Kinijos prezidentas Liu Shao-chi atvyko į Indonezijos sostinę Jakartą, kur buvo labai iškilmingai ir nuoširdžiai sutiktas, Indonezijos prezidentas Sukarno, kuris su JAV parama išvarė olandus iš jų valdomos Borneo dalies, dabar ieško kiniečių paramos, kad pavergtų buvusias britų kolonijas, kurios susijungė į nepriklausomą federaciją Malysia. Reikia atsiminti, kad komunistam nepavyko partizaniniu karu įsigalėti Malajos pusiasalyje, nes jie ten susitiko su ryžtingu britų pasipriešinimu. Dabar britų taktikos nori laikytis JAV Viet-Name, tačiau šiuo metu viso pasaulio nuotaikos yra visai kitokios ir todėl Diem nelabai pasitiki JAV pagalba iki pat galo.

Indonezijos prezidentas, diktatorius Sukarno nėra komunistas, tačiau Indonezijos komunistų partija yra pati stipriausia ir gausiausia Azijos komunistų partija po Kinijos, todėl ten visados galimas komunistinis perversmas. Žodžiu, kas Raudonajai Kinijai iki šiol nepasisekė ginklu, gali pasisekti "taikos" priemonėmis, o jos tikslas yra įsigalėti visoje Pietryčių Azijoje. Amžių bėgyje ji tuos kraštus jau ne kartą ir buvo valdžiusi. Besąlyginė taika veda ir prie besąlyginės kapituliacijos.

BRAZILIJOS ORAS IR POLITINĖS AISTROS ATVĖSTA

JURGIS ŠATORIUS,
Dirvos spec. korespondentas
Brazilijoje

Jau prasidėjo "Didžioji savaitė", kuri beveik nieku nesiskiria nuo eilinių savaičių. Tik didžiųjų krautuvų ir saldumynų parduotuvių kai kurie skyriai su margučiais ir kiškiais šiek tiek žmonėms primena apie artėjančią atšalinimo šventę. Ši šventė šiauriniame pusrutulyje sutampa su gamtos prisikėlimo iš žiemos letargo, kai čia ir toliau tęsiasi nesibaigiamoji vasara. Todėl ir Velykos gal čia nustoja tos gilios prasmės -- pergals prieš mirtį -- naujo atgimimo. Gi čia niekas nemiršta, nesikeičia gamtoje: baigėsi karštoji vasara ir ateina malonus gaivinančios ruduo. Su naujo sezono atvykimu iš pietų poliaus pradeda pūsti vėsesni vėjai, atnešdami gaivesnį orą į Brazilijos šiaurines sritis.

Gal karštoji vasara turėjo kiek įtakos, sugebėjusi įkaininti vietinių politikų smegenis, kas pasukinėmis savaitėmis buvo pasireiškę gana griežtais federalinės vyriausybės veiksmais prieš Guanabaro valstijos gubernatorių Carlos Lacerdą. Visatrukiškės mas kilo dėl to, kad šios valstijos administratorius uždraudė vietiniams komunistams organizuoti Kubos solidarumo kongresnitetą.

Gal karštoji vasara turėjo kiek įtakos, sugebėjusi įkaininti vietinių politikų smegenis, kas pasukinėmis savaitėmis buvo pasireiškę gana griežtais federalinės vyriausybės veiksmais prieš Guanabaro valstijos gubernatorių Carlos Lacerdą. Visatrukiškės mas kilo dėl to, kad šios valstijos administratorius uždraudė vietiniams komunistams organizuoti Kubos solidarumo kongresnitetą.

Gal karštoji vasara turėjo kiek įtakos, sugebėjusi įkaininti vietinių politikų smegenis, kas pasukinėmis savaitėmis buvo pasireiškę gana griežtais federalinės vyriausybės veiksmais prieš Guanabaro valstijos gubernatorių Carlos Lacerdą. Visatrukiškės mas kilo dėl to, kad šios valstijos administratorius uždraudė vietiniams komunistams organizuoti Kubos solidarumo kongresnitetą.

Gal karštoji vasara turėjo kiek įtakos, sugebėjusi įkaininti vietinių politikų smegenis, kas pasukinėmis savaitėmis buvo pasireiškę gana griežtais federalinės vyriausybės veiksmais prieš Guanabaro valstijos gubernatorių Carlos Lacerdą. Visatrukiškės mas kilo dėl to, kad šios valstijos administratorius uždraudė vietiniams komunistams organizuoti Kubos solidarumo kongresnitetą.

Adas Meškauskas
4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.

Jaunųjų solistų grupė "Pajacų" operoje Chicagoje su veteranu sol. Algirdu Braziu Tonio rolėje, dešinėje. Iš kairės: Leonas Baltrus -- Arlekinas, Kristina Bartulienė -- Nedda, Leonas Sodeika -- Silvio.

VL Juknevičiaus nuotrauka

LB CHICAGOS APYGARDOS DEŠIMTMETIS

LB Chicago's apygarda šeštadienį, balandžio 20 d. 7 val. vakaro Pakšto salėje, Chicagoje, ruošiasi minėti savo veiklos dešimtmetį. Valdya tikisi, kad lietuviškoji visuomenė, gausiai dalyvaudama tame minėjime, netik išgirs sesutes Blandytes išpildančias meninę programą, bet taip pat drauge pasidžiaugs nuveiktais apygardos darbais ir pasidalins mintimis žvelgiant į ateitį.

LB Chicago's apygardos užuomazga laikytina 1952 metų lapkričio 23 ir gruodžio 14 d. Tuo metu lietuviškų organizacijų atstovai nutarė sueiti draugėn ir dirbti lietuviškos kultūros ir lietuviškos bendruomenės apygardos įkūrėjai laikytini: LOK nariai, Vilkaitis ir Kleiva, Tremtinių Bendruomenės -- Gaučys, Socialdemokratų -- Liutkus, Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos -- dr. Valančius, Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo -- Bajerčius ir Grybiene, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos -- Blinstrubas ir SLA -- Mackevičius. Iš to matyti, kad lietuviškos reikšmės subūrė bendrą darbą įvairių politinių pažiūrų ir įsitikinimų žmonės. Kelis

PETRAS VEBRA, LB Chicago's Apygardos, švenčiančios pirmąjį dešimtmetį, pirmininkas.

pirmuosius metus LB apygardos pirmininku buvo Povilas Gaučys. Dabartinis LB Apygardos pirmininkas yra lietuvių visuomeniškai gerai žinomas, daug lietuviškos tautodailės Amerikoje paskleidęs, rokiškėnas Petras Vebra, kuris nežinodamas savo tiesioginių pareigų, dar randa galimybę pasiūlyti ir aukotis apygardos pirmininko sunkiam ir daug energijos reikalaujančiam darbu. Beto jis yra aktyvus Korpl Neo-Lithuania, LT Akademinio Sambūrio narys, ir du metu buvo ALTS Chicago's skyriaus pirmininkas.

Apygarda praeityje suorganizavo ir suruošė sporto olimpiadas, nugalėtojams įteikė pereinamąsias ir pavienes dovanas, suorganizavo Lietuvių Dieną, suruošė lietuvišką eglutę amerikiečių visuomenei Mokslo ir Pramonės Muziejuje, globojo Chicago's Lietuvių Teatrą, paskyrė premijas liuanistinių mokyklų mokinių rašinių konkursams, suorganizavo JAV ir Kanados Lietuvių dainų ir šokių šventes ir visą eilę paminėjimų, koncertų, tarptautinių pasirodymų salėse, radijone ir televizijoje, kurių neįmanoma išvardinti trumpame rašinyje. Apygarda be išimties prisiimė pareigą atstovauti lietuviškąją visuomenę, kur tik buvo reikalingas ir kur kitos organizacijos dėl lėšų stokos ar kitokių priežasčių nepajėgė atlikti.

Dabartinės apygardos pagrindinis rūpestis, tai priaugančioji lietuvių karta. Apygarda stebi ir palaiko glaudžius ryšius su visomis liuanistinėmis mokyklomis. Šiais metais išeinantis Chicago's Aukštesniosios Litu-

anistinės mokyklos mokinių metrašis yra Apygardos valdybos remiamas stambiomis sumomis. Artimiausiu laiku apygardos pasitangomis pasirodys II-sios Dainų šventės dainuotų dainų plokštelės. Birželio mėnesį ruošiamas 1863 metų sukilimo drauge su 1941 metų birželio mėnesio lietuvių tautos tragedija minėjimas.

Tačiau didžiausias apygardos šių metų uždavinys yra sekminįjį pavestį LB Centro Valdybos jai pavestą II-ją JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventę liepos 7 d. Amphiteatro patalpose, Chicagoje. Be viso to apygarda organizuoja, Cicero LB apylinkei vadovaujant, rudeninį tautybų pasirodymą Navy Pier, Chicagoje, kur per porą dienų įmanoma labai daug parodyti amerikiečių visuomeniškai lietuviškos kultūros. Tai tik stambiaji apygardos užsimojimai, o kur dar visi tie savaitiniai nenumatyti darbai. Jų yra labai daug. Pažymėtina, kad apygardos įsikūrus užteko kelių šimtų dolerių metinio biudžeto, kai tuo tarpu šią dieną jau jis siekia virš dešimties tūkstančių, o šiais metais biudžetas su antrąja šokių švente pasieks apie 35 tūkstančius dolerių. Apygarda nepaprastai dėkinga aukotojams, kurie tas lėšas suaukojo, tačiau ji jaučia, kad tuo per daug apsunkinami duosnėnėji aukotojai. Kad to išvengtų, apygardos valdyba paskelbė narių verbavimo vajų. Prileidžiama, kad Chicago's apygardos ribose gyvena per 25 tūkstančius lietuviškų šeimų. Jeigu kiekviena šeima atliktų savo patriotinę pareigą, priklausydama prie bendruomenės ir įmokėtų šeimos metinį 3 dol. įnašą, lietuvių kultūrinis gyvenimas apygardoje suklestėtų.

Apygardos valdyba dabar stengiasi įtraukti artimesnias apylinkes į apygardos uždavinių įgyvendinimą. Pirmininkas Vebra pabrėžia ypatingai nuosirdų bendradarbiavimą su LB Centro Valdyba, kuri yra Chicagoje. Šiuo metu apygardą sudaro 19 apylinkių ir penkios organizacijos būtent: LK Birutės Karių šeimų moterų draugija, Chicagoje, LKar. Kūrėjų Savanorių S-ga Chicagoje, Lietuvių Profesorijų D-ja, Lietuvių Mokytojų S-ga Chicagoje ir AL Montessori d-ja.

Pirmininkas Petras Vebra turi viltį, kad antrasis LB Chicago's apygardos dešimtmetis suvaidins dar žymesnį vaidmenį lietuvių išsivijimo kultūriname gyvenime ir daug pasitarnaus lietuvių išlaikymui.

V.A.R.

(Nukelta į 2 psl.)

Iš Mongolijos atsiųsti kavaleristai su iškeltais kardais puola vokiečių pozicijas...

PENKIOS DIENOS, NULĖMUSIOS II PASAULINĮ KARĄ (10)

RUSAI ATGAVO JĖGAS

Maskvos gyventojai vasarą praleido ramiai. Sovietinė spauda mažai rašė apie tai, kas vyko fronte. Jiems net nebuvo pranešta apie svarbesniųjų ministerijų ir užsienio diplomatų evakavimą į Kuibishevą.

Tačiau gyventojai ir neinformuojami žinojo, kad jie apleidžiami. Minios žmonių buvo apguliusios geležinkelio stotis. Kiti plėšė maisto sandėlius, kad pasipildytų rezervus. Mieste buvo didžiausia anarchija, karininkai draskė savo antpečius, o valdininkai ir komunistų vadai apleidinėjo savo vietas.

Jei vokiečiai nebūtų parodę žiaurumų, maskviečiai juos būtų pasitikę su duona ir druska. Bet... Į pabaigą Maskvoje pradėjo organizuoti miliciją, slaptoji policija ir ėmė persekioti maisto sandėlių plėšikautus. Naujasis centrinio fronto vadas maršalas Žukovas paskelbė Maskvoje įgulos padėtį: sumobilizavo visus gyventojus dviejų gynybos linijų statybai.

Maskviečiams moralinis patiprinimas buvo tai, kad Stalinas su jais liko Maskvoje. Pagaliau atėjo žinia, kad transsibiriniu geležinkeliu iš Tolimųjų Rytų permetama dar nekovojusi sovietų armija, kuri turės apginti Maskvą.

Nežinint sudarytos Berlyno-Romos-Tokijo ašies, Hitleriui vis nepavyko įtraukti Japonijos į karą. Priešingai, japonai su rusais pasirašė neutralumo paktą ir Amuro siena tapo taikos siena. Hitleris, būdamas išdidus, buvo įsitikinęs, kad jam nereikės talpininko nugalėti rusus ir nepagalvojo, kad Stalinas galės permesti iš Sibiro į vakarus savo kariuomenę. Apie 50 dar kovoję nenaudotų divizijų dabar traukė į Maskvą. Klausimas buvo, ar jos spės laiku pasiekti.

Spalio 7 d. pradėjo snigti. Tikrumoje tai buvo šlapdrība. Maisto ir šaudmenų pristatymas į frontą liko visai suparaližuotas. Kareiviai savo maisto rezervus jausėniai buvo sunaudoję. Arkliiai nebeturėjo avių ir žmonės turėjo išsimaitinti iš vietinių rekvizicijų.

Vienų vienintelis troškimas buvo, kad greičiau prasidėtų šalis ir žemė sušaltų. Apie lapkričio pradžią žemė pasidengė

gruodu. Iš šalčio pradėjo traukti įklampusius tankus ir automobilius. Bet negalima buvo atnaujinti ofensyvos, kol nebuvo sudarytos šaudmenų atsargos, kol kariuomenė negavo maisto.

Užfrontėje prasidėjo didelis judėjimas. Transportui trūko sunkvežimių, garvežių ir arklių.

Reikėjo skubėti, nes gražus oras galėjo būti trumpas. Transporto lėtumas operaciją atnaujinti leido tik lapkričio 17. Oficialiai operacija buvo gavusi rudens ofensyvos vardą, nes žodis "žiema" buvo draudžiama minėti.

Iš naujo vokiečių armija pajudėjo pirmyn. Bet pervėlai, Žiema

Vokiečiai, besigelbėdami nuo šalčio, savo išvaizda pasidarė panašūs į valkatas...

jau buvo čia. Lapkričio 12 termometras krito iki -15 C. Lapkričio 23 jau -23 C. Pradėjo siausti sniego pūga. Guderian, kuris lankė prieš ataką visas divizijas, pūgoje paklydo ir turėjo su lėktuvu nusileisti, kur pakliuvo... Jo draugas gen. Schobert nusileisdamas žuvo ant minos. Visur Guderian rado kareivius išvargusius, tankų brigados turėjo tik po penkiasdešimt tankų, artilerijos korpusas po 11 patrankų...

Tankų motorai buvo užšalę, optiniai instrumentai netinkami, automatiniai ginklai neveikė... Kiekviena žaizda buvo mirtinga, jei sužeistasis tuojau pat nebuvo kuo nors pridengtas.

Bet ofensyva visvien pradėdama. Netrukus vokiečių generolai sužino naujieną, kurios bijojo: Maskvos pusėj pasirodė iš Sibiro atvykusios divizijos.

Rusai buvo pripratę veikti žiemose šalčiuose, jų ginklai ir medžiagos pritaikyti didelėms šalčiams, bet jie Maskvoje turėjo didelius rezervus, kai vokiečiams kiekvienas šoviny, kiekvienas lašas benzino atvykdavo iš 1,000 km. atstumo. Bet dar reikėjo trijų savaičių kovos, kad vokiečiai įsitikintų, jog nieko nebegalės padaryti.

Šiaurėje Rheinhardt ir Hoepner perkirto Leningrado ir Maskvos geležinkelį, žygiuota 100 km. į rytus ir bando paimti Maskvą iš užnugario. Jie įsakė rankioti mirusius rusų kareivius, atšildyti prie ugnies ir numauti batus ir

tais kardais. Artilerija, tankai ir kulkosvaidžiai atidengė baisią ugnį; visus išžudant. Bet štai vėl pasirodo naujas pulkas kavalerijos. Tik nedidelis skaičius gyvųjų grįžo atgal į mišką. Vokiečiai galvoja, kad jie sapnavo. Dar niekad jie nematė tiek laivonų, kaip šį kartą. Kovos lauke sniegas buvo raudonas nuo kraujo.

Pietuose per 140 km. nuo Maskvos Guderian jau prie Tulos. Per ketletą km. nuo miesto, Tolstojaus namuose Jasnaja Poliana, jis įsitaisė savo štabą. Namas buvo nesudaužytas ir jis liepė saugoti garsaus rašytojo atmintį. Prieš miestą jis paleido vieną savo geriausių karininkų pulk. Eberbach ir garsųjį "Grossdeutschland" pulką, bet ataka nepasisekė. Miesto gyventojai su kareiviais heroiskai gina miestą ir reikėtų apgulimo taktiką panaudoti, kad paėmus miestą. Bet laiko nedaug, reikia veržtis pirmyn, veržtis, įvykdyti numatytą manevrą, peržengti Oką, paimti Kolomną ir būti sutartu laiku prie Maskvos. Guderian prie Tulos palieka nedidelę grupę ir veržiasi pirmyn, palikdamas silpnai pridengtą sparną. Ir įvyko neišvengiamas dalykas. 239 divizija, atvykusi iš Sibiro staiga puola 29 motorizuotą diviziją ir visiškai ją sumuša. Bet laimei, rusai nesiveržia pirmyn. Rusai ir sibiriečiai irgi nepakelia šalčio, kai termometras rodo -40 C.

Vakare vokiečiai ir rusai ieško pasislėpti nuo akinančios sniego pūgos. Guderian bando sugrąžinti savo divizijas į tvirtesnes gynybos pozicijas. Jis bando išaiškinti padėtį Bockui, kad reikia palaukti pavasario - Maskvai paimti. Bando telefonu susisiekti su Brauchitschu, bet niekas nenori jo klausyti. Hitleris, nenorėjęs Maskvos paimti vasarą, dabar būtinai nori turėti gruodžio mėnesį. Prieštarauti jo planui reikėtų išdarytę.

Gruodžio 1 d. Brauchitsch atvyksta su raportu pas Hitlerį. Jis siūlo atsitraukti nuo Maskvos į žiemos pozicijas. Bet Hitleris jam isteriškai rėkia: -- Aš noriu Maskvos! Aš noriu Maskvos! Jūs man nesukliudysite paimti Maskvą!

Tą naktį užfrontėje visi garvežiai sustojo sušalę...

Paskutinės pastangos daromos gruodžio 2.3.4. ir 5 d. Bandoma

Vokiečių šarvuočių "tėvas" Guderian net ir kritišku momentu neprarado šypsenos...

vatinius, kad turėtų kuo apsiginti nuo šalčio. Vyko tikros Verduno kautynės. Sibiro 68 divizijos kareiviai veda žūtibūtinę kovą su SS divizija "Das Reich". Jokio belaisvio iš vienos ir kitos pusės. Tik lavonai, kaip indėnų kare.

Prieš vokiečius sovietai metė nelauktas jėgas.

Pasirodė mongolų kavalerijos pulkas, mažai žmonių, mažai arklių. Iš miško išlėkė su iškel-

mesti sunkią IV armiją į ofensyvą, kad palengvintų šarvuočiams. Bet ji bejėgė. Von Kluge galvoja tik apie atsitraukimą. Hoepner, prieš save sutikęs priešo persvarą, pereina į gynybos poziciją. Didžiausiame pavojuje yra Guderian. Termometras krito iki -50 C. Jis žino, kad priešas pradėjęs ofensyvą jį lengvai sunaikintų. Ir šis prityręs karys gruodžio 6 d. rytą sulaužė Hitlerio įsakymą, įsakymą atsitraukti. Hoepner tuo momentu padaro tą patį, lyg būtų susitarę. Rusų kontraataka susiduria su besitraukiančia vokiečių armija, kas susilpnina smūgį. Vokiečiai sprogdina savo tankus, negalėdami jų su savim pasiimti dėl benzino trūkumo.

Maskva išgelbėta. Ir kas svarbiausia, Vokietija prarado savo neįveikiamumą. Atverčiamas naujas karo istorijos puslapis.

Sekmadienis, Maskvoje pasibaigė dideliame šaltyje, šiltas prasideda Hawajuose. Pasiruošę bombarduoti japonų lėktuvai jau pakely...

Brazilijoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

Tačiau paskutinioji, nuosaiki prez. Goulart kalba yra gražus pavyzdys, kaip reikia naudoti po-

lemiką. Jis (Goulart) įspėjo savo netikruosius draugus, vadovaujamus švogerio Leonel Brizola, kad Brazilija niekada netaps sindikalistine respublika t.y. tokia, kurioje lemia profesinių sąjungų vadovai, nei bet kokia kitokia respublika, kuri nesutaptų su krašto konstitucija. Prezidentas paabrėžė, kad nei intrigos nei provokacijos čia nieko negalės nulemti.

Nereikia užmiršti, kad didysis intrigantas ir suokalbininkas yra ne kas kitas, kaip L. Brizola, kuris puola Kongresą ir agituoja kariuomenės puskarininkių kadrus. Ir nors Brizola yra prezidento švogeriš ir dažnas jo palydovas, bet artimieji žino, kad prezidentas nepritaria savo giminaičio užimamai pozicijai. Paskutinė Goulart kalba, kurioje jis pasmerkė visus kraštutinius, kaip tik sutvirtina šią pažiūrą, -- rašė O Jorna.

Aiškus dalykas, kad viena yra kalbėti, o kita veikti, t.y. su-tramdyti Brizolas. Gal čia kiek lemia ir prezidento pažiūrų keitimasis ir JAV teigiamas nusiteikimas Brazilijos atžvilgiu: neužmirškime, kad suteiktas Amerikos moratoriumas, kurį Washingtono išsiderėjo San Tiago Dantas gali būti tuo akstiniu, kuris parodo prez. Goulart, kad tik viena JAV gali išvesti Braziliją iš ekonominio chaoso. Tikėkime, kad gerosios jėgos laimės ir šiame krašte.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

KVIEČIAME SUSIPAŽINTI SU MUMIS BALANDŽIO MĖNESI DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90 DIENŲ VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

4½%

**DIVIDENDUS PRISIUNČIAM PAŠTU
KAS 90 DIENŲ VISOMS INVESTAVIMO
SĄSKAITOMS**

ŠIOS SĄSKAITOS YPAČ REKOMENDUOTINOS PENSIJONIERIAMS, KURIEMS SVARBU PROCENTUS GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA...

**VISOS TAUPYMO SĄSKAITOS YRA APDRAUSTOS IKI \$10,000.00 FEDERALINĖS VALDŽIOS AGENTŪROS.
PINIGAI PADĖTI IKI 15-tos DIENOS NES DIVIDENDUS NUO 1-mos MĖNESIO DIENOS.**

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, Vedėjas,

daboja kaip paukštelis ateina pasidėti pinigų į St. Anthony Savings ir išmainyti seną sulūžusį savo lietsargį į naują.

**BALANDŽIO MĖNESI
VELTUI
LIETSARGIAI**

**ATSINESKITE SENĄ LIETSARGĮ. DEPOSITUOKIT
\$200, AR DAUGIAU Į TAUPYMO SĄSKAITĄ, IS-
MAINYSIME Į NAUJĄ LIETSARGĮ.**

ST. ANTHONY SAVINGS
1447 SOUTH 49th COURT
CICERO 50, ILLINOIS

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, Vedėjas
Narys Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois

PASKOLOS NAMAMS — 5½% iki 25 METŲ — MENESINIAIS ATMOKEJIMAI

TELEFONAI: 242-4395
656-6330

BIZNIO VALANDOS: Pirmad. nuo 9 iki 8; šeštad. nuo 9 iki 1;
Antrad., Ketvirtad., Penktad. nuo 9 iki 5;
Trečiad. uždaryta visą dieną.

Į purvyną klimpo žmonės ir automobiliai. Į talką buvo šaukiami rusai civiliai...

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).
Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.
Redaguoją:
Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikumas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

PRINCIPINGUMAS IR OPORTUNIZMAS

Vaclovas Alksninis išsamiai ir nuosekliai iškėlė principinės reikšmės klausimą: kokia gi mūsų pažūra ir siekimas (politika) dėl Rusijos imperijos ryšium su siekimu atgauti Lietuvos nepriklausomybę. (Dirva, nr. 40).

Tai ne naujas klausimas. Nebe pirmą kartą ir Dirvoje apie tai kalbama. Tai yra vienas iš jau kadaisi pasireiškusių nuomonių skirtumų tarp Vliko ir LNT, arba ir šiaip tarp mūsų politinių veikėjų. Tas klausimas yra pavyzdys, rodąs, kad dėl mūsų nepriklausomybės politikos yra pažiūrų skirtumų, kylančių iš svarbesnių priežasčių, ne iš vadinamųjų "asmeninių ambicijų". (Yra ir daugiau tokių klausimų).

Tiesa, mūsų tarpe gal nėra įsimylėjusių į Rusijos imperijos "vieningumo ir nedomumo" idėją, tačiau kai vieni manom, jog reikia atvirai ir pasisakyti prieš Rusijos imperializmą iki pačių jo šaknų, tai kiti mano jog būsią praktiškiau ir saugiau kalbėti prieš tą imperializmą tik tiek, kiek jis liečia mūsų pačių kailį, o toliau nesikišti.

Taigi, čia iš vienos pusės yra radikalus principingumas, iš kitos -- oportunistas.

Ir principingumas ir oportunistas šiuo atveju (specialiai šiuo klausimu) turi nemažą realistiško pamušalo. Vieni sakom: būkim realistai ir supraskim, kad be visų Rusijos imperijos apžiūtyjų nerusų tautų išsilaisvinimo Lietuvos nepriklausomybės arba neatgausim, ar atgavę vėl ilgai neišlaikysim. Kiti sako: būkim realistai ir supraskim, kad Rusijos imperijos likvidavimas yra perstambus kšnis ir nėra jėgų, kurios ryžtųsi jį kramtyti, taigi, siekdami labai daug, nepasieksim nieko.

"Idomi informacija", anot kurios "mūsų laisvinimo institucijų lyderiai negali reikšti skirtingų, negu Valst. Departamento, nuomonių dėl to, kad pastarasis jiems moka atlyginimą", nors ir girdėta iš prelatų lūpų, nėra tikslu, nes Valst. Departamentas iš tikrųjų jokiems mūsų lyderiams atlyginimų nemoka.

Žinoma, Valst. Departamentas turi pakankamai "mygtukų", nuo kurių tokio ar kitokio paspaudimo sąlygos lyderiams ką nors daryti gali ar pagerėti, ar pablogėti, ar net ir visai užsidaryti. Bet tai nesudaro pagrindo akiai oportunistiškai sekti Valst. Departamento pareigūnų nusiteikimus ir tik pagal juos nusistatyti savo politinės veiklos linkmę.

Oportunistiškai linkmė yra pasirinkta laisva valia, remiantis savais samprotavimais. Tačiau, V. Alksninis įtikinamai pavaizdavo, kodėl sunku sutikti su tais samprotavimais. Ypač įsidėmėtinas šis V. Alksninio "pirštu dūrimas į pačią žaidą": "Jeigu Valst. Departamento pažūra būtų skirtinga nuo mūsų laisvės kelio, tai, kalbant apie laisvinimo veiksmų vardu neturėtų tos kovos vėliavos nuleisti, net rizikuodami netekti gero atlyginimo už pataikavimą Valst. Departamento vingiuotai politikai".

Tik čia reikia patikslinimo. Ne apie "gerus atlyginimus" čia reikalas sukasi, o iš viso apie sąlygas, apie galimybę ką nors Lietuvos reikalui daryti. Tad sakykim daugiau: Jei Valst. Departamente įsivyratų Lietuvos nepriklausomybei priešinga politika (vietoj pasyviai palankios), tai būtų privalu ne tik nesiderinti prie tos politikos, bet kovoti prieš ją, rizikuojant netekti net tos laisvės ir tų priemonių kovai, kokių šiandien dar yra.

Ar būtų tikslinga tokia rizika? Gal ne, jei tai būtų rizika. Bet tai ne rizika, kadangi tai būtų tik pasitraukimas iš traukinio, nebevažiuojančio ten, kur reikia.

Vengimas atvirai ir aktyviai remti visų nerusų tautų išsilaisvinimo idėją irgi gali būti palygintas su apsisprendimu nesidairyti ir nereikalauti laisvės linkme siūstino traukinio, o sėdėti ir laukti niekur važiuoti nesirengiančiame traukinyje. (vr)

Chicago Lietuvos Operos Choro dalis "Pajacų" paskutiniame veiksme poilsio metu generalinėje repeticioje.

VL. Juknevičiaus nuotrauka

SU PAVASARIU LAUŽIAME LEDUS

Eilėje miestų (Hartford, Conn., Kenosha, Wis., Rochester, N.Y.) pradėtas sukaupia energija stumti LFondo vežimas, kurį jau spėta sumesti šimtai šimtinių kartu su pasižadėjimais. Neturėdamas po ranka paskutinių tikslinių davinį iš kitų miestų, noriu paminėti tik Hartfordą -- surinkta ar pasižadėta -- 6000 dol. Rochesteryje -- 7285 dol. Tai tik pradžia.

Mūsų tautai niekada, net tamsiausiais laikais netrūko šviesaus idealizmo. Tik prisiminkime mūsų knygnešius, savanorius, partizanus!

Džiaugiamės ir šiandien matydami tūkstančius idealistų, susirūpinusių mūsų tautos likimu. Teko patirti jaudinančių momentų kada senutės, neturėdamos sutaupti senatvėje, atneša savo gautos pašalpos čekius LF-dui ir prašo palaukti iki kito mėnesio, kad galėtų sudaryti po visą 100 dol. Lietuvą jos palikusios prieš 50 - 60 metų. Jokių mokslų niekur neįjusios. Tačiau jos pilnai suprato mūsų tautos uždavinį.

Arba, kai matai, kad kunigas, čia gimęs ir niekada Lietuvos nėra matęs, skiria visas jėgas šiam kilniam LF-do darbui, pats aukodamas 500 dol. Toliau -- li-tuan, kursų mokytojas, visą savo laisvą laiką ir pinigus skiria Lietuvos lietuvių bei siuntiniams ir daugiausia pašventęs laiko šiam vajui, augindamas ne mažą šeimą, skiria LF-dui taip pat 500 dol. Ir visa eilė tų, kurie gimė ir augo tremtyje ar šiame krašte skiria LF-dui taip pat 200 dol. Dar toliau -- lietuviai, vedę svetim-tautę, ją ir vaikus gražiai iš-

JUOZAS JURKUS
Rochester

mokines lietuviškai, pakrikštines juos gražiausiais tautiniais vardais, vienas iš pirmųjų aukojų 100 dol. Ir atvirkščiai -- nors kiek mažesnę auką atneša lietuvaitės svetimtautis vyras. Čia noriu sustoti minutėlę. Niekas nėra laisvas nuo pareigos savo tautai. Nei mišrios vedybos, nei kitos priežastys neatleidžia nuo jos. Turėjome ir netolimoj praeity šimtus geriausių patriotų, kuriems dėl nematytų susidėjusių aplinkybių mūsų tautai teko sukurti mišrias šeimas, bet, nežinint to, jie ne tik patys išliko ištikimi savo tautai, bet ir vaikus sugėbė išauklėti lietuviškoj dvasioj. Eikime toliau. Amžiaus ir ligos palaužtas invalidas, pats reikalingas pašalpos, negalėdamas pats ateiti, per kitą atsiunčia savo auką. Kovose su bolševikais netekę rankos, aukoja 100 dol.

Tokių ir panašių pavyzdžių turime daug. Tiesa, turėjome ir anksčiau aukotojų, kurie kasmet vasario 16 aukodavo po 100 dol., o patys dienas baigė senelių prie-glaudoje. Bet mums ypač džiugu kad, nežinint užsitęsusių Lietuvos okupacijos, tas idealizmas laiko dar nėra nustumtas.

Tai tebūna paskatinimas visoms toms lietuvių vietovėms, kurios dar nespėjo įsijungti į šį kilnų darbą. Tebūna tai padrasinimas Chicago, New Yorkui, Clevelandui, Bostonui, Detroitui, Baltimorei, Los Angeles ir kit., kur tikime, greit su pavasariu bus pajudinti platesni vandenys.

Yra valandų, kurios tautai nulemia visą tolimesnį gyvenimą. Tokia lemiama valanda jau išmušė šiam gyvybiniam ir neatidėliotinam reikalui.

Istorija žiauriai baudžia tautas už neatlikimą pareigų savo laikui. Ji yra negailestinga teisėja, kuri už pareigų atlikimą ar neatlikimą iškels mus žmonių pavyzdžiais arba pasmerkės -- rašo kun. dr. Pr. Gaida. Kogi laukiame? Pavėluota operacija gali būti labai pavojinga, nes ligonis gali būti per silpnas.

Pasirodo, kad mums netrūksta nei jėgų, nei pinigų geram tikslui (dideliu reikalui). Reikia tik geros valios, be kurios neįmanomas joks didesnis užsimojimas.

Tik drąsi ir ryžtinga vikingų tauta, o ne išlepėli, kuri nesigailės nei aukų, nei pastangų išliks šių laikų chaoso. Kaip minios susigrūdime nors ir nenoromis duodamas kelias tam, kuris būtinai bando prasiveržti pro ją, taip ir tauta tik savo jėgomis ir ryžtu anksčiau ar vėliau, laimėdama vis daugiau draugų ir simpatijų, išeis laimėtoja. Prez. Kennedy kalbėjo: "Mes norime padėti tautos, kurios pačios nori dalį tos naštos nešti".

Nemanau, kad būtų reikalias aiškinti LF uždavinius. Visi su-prantame to fondo reikalingumą, kaip būtina priemonę lietuvių bei išlaikyti ir mūsų laisvės bylai ginti. Manau, visiems žinoma, kad lygiagrečiai LF tuo pačiu tikslu steigiamas ir Kanadoje. Reikia manyti, kad toki fondai

bus artimiausiu laiku kuriami ir kitose pasaulio šalyje, kaip Pietų ir Centrinėje Amerikoje, Australijoje, gal net mažesniu mastu ir Europoje. Viena tik norėčiau pabrėžti, kad jis nėra skiriamas tik ateičiai, kaip kad negalima pasakyti apie ūkininką, kad jis negerai daro, atidėdamas dalį grūdų aruode ateinančių metų sėjai.

Norime pasidžiaugti, kad LF sėkla krito į gerą dirvą, kuri jau spėjo greitai išaugti ir duoti vaisių (1200 dol. pereitų metų %-tų paskirta švietimui, vado-vėliams, ką kažin ar kada būtų-me galėję padaryti, jei šio fondo nebūtume suorganizavę). O tokių reikalų, degančių reikalų, kurių negalima atidėlioti ir kurių negalima atlikti pavieniai, o reikalinga visų bendra talka, kaip pav. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" pastatymas, mokslo ir žymesnių (didesnių) literatūros veikalų išleidimas, stipendijos, žymiųjų solistų ar aktorių plokštelės, liet. kamerinė muzika jaunimui, reprezentacija tarptautinėse parodose ar festivaluose, kongresai, manifestacijos ir pan., ir t.t., ką tik ant stipresnių kojų pastatytas fondas galės padaryti ar paremti.

***

Visiems, aukojusiems po 100 dol. ir daugiau, siūlau įteikti specialius ženklukus, apie ką kiek smulkiau esu rašęs Drauge, 65 nr., straipsnyje: "Mes statome didžiulį paminklą". Tai būtų atžymėjimas, kaip ir už kiekvieną didelį ir kilnų savanorišką darbą savo tautai. Manau, tai būtų gražus paskatinimas ir kitiems. Reikėtų pagyvinti ir apie kitokias priemones ir būdus, pav., kad ir dovanų teikimas ypatinga proga vaikams ar giminėms: vieton nereikšmingų dovanų įteikti LF ženkluką, pasiuntus jo vardu LF-dui 100 dol. Tokiu būdu sūnus, dukra ar giminaitis būtų surištas su LF ir tuo pačiu su mūsų tautos gyvybiniais reikalais. Garbė būtų ir vienam, ir kitam.

***

Niekas įstatymais negali šiame krašte priversti mūsų atiduoti duoklę savo tautai, kuriai esame daug kuo skolingi. Ją galime atiduoti tik savanoriškai, kaip kad savanoriškai ją atidavė tūkstančiai knygnešių, savanorių, partizanų, tautos kankinių, prieš kuriuos šiandien lenkiamės galvas ir kurių kova ir auka, kurią jie kadais atnašavo už mus kovų laukuose ar kalėjimuose, įpareigoja mus. Kad būtų sugėdinti mūsų tautos neprieteliai (jei iš viso raudonas gali parausti), kurie dar drįsta mus visai pšmeižti, vadinami "supuvusiais ištizišliais" ir kad greičiau patektų laisvės aušra pavergtų tėvynę, tenelieka nė vieno, kuris nešioja garbingą lietuvių vardą, kuris nesidėtų nors ir mažesne pagal išgales auka prie šio kilnaus tikslo. Tuo parodysimės pasauliui, kad esame gyva, kultūringa bei kūribinga tauta, kurios teisė į savarankišką gyvenimą negalės būti ilgėliau ignoruojama. Gi savo kultūra praturtinsime ne tik savo, bet ir šio krašto gyvenimą ir savo mokslu, darbu ir plunksna kovoje už tautos teises aktyviai jungsimės į bendrą kovą, kurią norėčiau pavadinti modernia knygnešių kova, už visų pavergtų tautų laisvę. Kai juodu-kai siekia mokslo ir laisvės, mes negalime palikti savo vaikų lietuviškais analfabetais, kurie netrukus turėsį pakeisti mus šiame lietuvių darbe. Jaunimui LF skirs ypatingą dėmesį.

Cicero tautinių šokių grupė "Žilvytis" su vadove Viktorija Remeikyte nuotėkiai II-jai JAV ir Kanados Lietuvos tautinių šokių šventei, įvykstančiai liepos 7 d. Chicagoje. Nuotraukos iš kairės pirmoje eilėje: Nijole Bernatavičiūtė, Virginija Bobinaitė, Kristina Krumplytė, Algis Literkis ir Laima Pupeilytė. Antroje eilėje: Virginija Bytautaitė, Alma Vaitaitė, Kristina Sodeikaitė, vadovė Viktorija Remeikytė, Regina Kaunaitė. Trečioje eilėje: Ričardas Eigelis, Aidas Skruodis, Milda Bliujūtė, Angele Štuopytė, Kestutis Paulauskas, Elena Olsauskaitė. Ketvirtoje eilėje: Vytautas Kazlauskas, Juozas Kazlauskas, Juozas Olsauskas ir Algis Norkus. V.A. Račkausko nuotrauka

MOKAME

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

LAIŠKAI IŠ PARYŽIAUS

ALGIRDAS J. GREIMAS

APIE GRAŽIUS GESTUS

Savo prakalboje į rašytojus ir menininkus, kuri, atrodo, vaidins stabdžio rolę dabartiniame sovietų literatūros ir meno "liberalėjimo" procese, Chruščiovas prabėgomis užsiminė tą "keistą pasikalbėjimą", poeto Evtušenko suteiktą prancūzų komunistų savitraščiui Lettres Françaises.

Iš viso atrodo, kad pasikalbėjimo vieta, kuri sukėlė nerimo Chruščiovo širdyje, bus greičiausia Evtušenko pasisakymas apie "socialistinį realizmą":

-- Man nesvarbu, sako Evtušenko, -- ar menininkas yra realistas ar formalistas, bet svarbu, ar jis gali, kokia bebūtų jo nuomonė apie meną, numirti už teisingą idėją. Aš pats esu už socialistinį realizmą, bet iki šiol dar nėra visai tikslios šios sąvokos definicijos. Kiekvienas ją aiškinaisi pagal save."

Tvirtinti, kad socialistinis realizmas, kurį kiekvienas sovietinis poetas su motinos pienu įčiulpė į savo kūną ir dūšią, yra subjektyvaus pasirinkimo reikšmas, yra labai rimtas dalykas. Tačiau, pagal mane, tai ir pataisomas dalykas: jei ne kitaip, tai bent autokritikos pagalba.

Daug rimčiau man atrodo kita jo pasikalbėjimo vieta. Papasakojęs, kaip jisai, pirmojo savo vizito Paryžiuje metu, pateko į mėsininkų-skerdėjų kompaniją, Evtušenko tęsia:

-- Su šiais pirmą kartą sutiktais vaikinais mes atlikom didžiųjų kunigaikščių tournee (apėjom visas karčiamas). Jieturėjo pradėti darbą anksti rytą. Bet mes visi buvom girtutėliai, ir peiliai jiems krito iš rankų. Aš bandžiau jiems padėti, bet be rezultatų... Į aerodromą jie man atnešė mižinišką, į celofaną įvyniotą paketą, nurodydami jį teatidaryti tik Maskvoje. Atvykęs pasižiūrėjau: pakete įvyniota avino sprandinė! O ant kortelės prie jos prisegtas šis užrašas: "Mes nenorėtume, nei kad jūs taptumėte avinu, nei kad jūs pakliūtute į poezijos skerdėjų rankas".

Ši istorija, greičiausiai, tikra. O be to dar -- ji graži. O kas baisiausia: aiškiai matyti, kaip Evtušenko ją žavisi.

Nesenai pasakojau, kaip aš buvau išaugintas tam tikroje poetinėje atmosferoje, apibūdinančioje mūsų 1926 m. kultūrinę kartą. Tos kultūrinės kartos poetiniam klimatui priklausė ir anglių taip vadinamo the beau geste kultas. Visi tada žavėjosi -- ir mane išmokė žavėtis -- Gosta Berlingu, savo meilei įrodyti įkišusiu ranką į židinio ugnį, žavėjosi Jacques Thibaud, kuris, norėdamas deklaruoti savo meilę, švelniai pabučiavo savo mylimosios šėšėlį, nusidriekusį mėsienioje ant balto mūro: žavėjosi ir Kellermano:

-- Prašau sėstis.

-- Ne, ačiū, aš pastovėsiu: mano šuo mirė.

Gražaus, reikšmingo gesto kultas buvo pagrindęs ir rusų nihilistų, socialistų revoliucionierių politinę filosofiją. Nežinau, ar Evtušenko, kviesdamas poetus "mirti už teisingą reikalą", pagalvojo apie Lenią, kuris tai girdėdamas, grabe apsiverstęs niekas neprašo jūsų mirti, o gyventi ir būti ramiais "sielų inžinieriais".

Nesenai viena iš Amerikos atvykusių viešnia manęs paklausė, ar, mano manymu, Jonas Deksnys herojus, ar ne.

-- Herojus, bet pavargęs herojus, atsakiau jai.

Jinai manęs nesuprato. Pagal ją, kas jau pasirenka heroizmo kelią, tai ir eina juo. Arba nusišauna.

O tačiau: heroizmas yra savotiška gyvenimo koncepcija. Gyvenimas herojui susideda iš visos eilės nuolat kartojamų gražių gestų. Neabejoju, kad Jonas Deksnys būtų sugebėjęs nusišauti, jeigu jo mirtis būtų galėjusi jam pačiam, jo paties akyse, pasirodyti, kaip gražus, reikšmingas gestas. Deja, gyvenimas herojams dažnai neduoda tokios progos: ir kaip gi nusišausi kasdienybėje, dienų pilkumoje, niekam nereikalingas ir, svarbiausia, niekieno nematomas?

Čia jau man būtina norisi šiek tiek pafilosofuoti. Heroizmas yra spektaklis, jis nepakenčia vienvės nei patamsių. Kaip toks, jis

Organizacija bendruomenėje yra suburtų jėgų paskirtam tikslui išraiška. Toki yra jau nuo 1950 m. veikianti ir Lietuvių Profesorių Draugija Amerikoje, tai tąsa beveik tokio pat vardo Vakarų Vokietijoje po II-jo Pas. karo buvusios organizacijos. Bendras draugijos tikslas jos įstatuose yra nusakytas sekančiais: "Jungti bendram darbui profesiniais ir tautiniais reikalais aukštųjų mokslų akademinio personalo narius lietuvius, ugdyti narių tarpe bendradarbiavimo sugyvenimo ir tarpusavio pagalbos dvasią, lietuvių tarpe skatinti susidomėjimą mokslu ir tyrinėjimais, populiarinti bei skleisti mokslą ir specialiai lituanistines žinias bei tyrimų išdavas, išsaugoti nepriklausomos Lietuvos aukštųjų mokslų vertybes ir tradicijas, bet rūpintis jų tolimesnė raida".

Tokiems gausiems ir svarbiems tikslams įvykdyti draugijai reikalinga gausios mokslinės lietuvių jėgos. Būdamas ne politinė, o tautiškai kultūrinė ir mokslinė organizacija, draugija parodo, kad jos nariais gali būti visi lietuviai, be amžiaus ir pasaulėžiūros skirtumo, dirbą ar dirbą bet kokį akademinio mokymo darbą universitetuose arba atitinkamo lygio bet kokių aukštojo įvairių mokslų, meno ar muzikos mokykloje, pradedant nuo asistento -- instruktoriaus iki ordinarinio profesoriaus. Valdyba, būdama įpareigota vykdyti draugijos tikslus, pakartotinai kreipiasi ne tik per spaudą, bet ir asmeniškais laiškais į lietuvių akademikus,

kviesdama juos įsijungti į draugiją, kad gausesnėmis lietuvių jėgomis galėtume siekti užsibrėžtų tikslų. Draugijos nutarimas įpareigoja kiekvieną narį verbuoti naujų narių. Nors šiuo metu draugijos narių skaičius yra jau prašokęs 100, bet Valdybos žinomis yra dar daug akademinių darbų dirbančių lietuvių, kurie dar neatsiliepė į Valdybos kvietimą -- dar neįstojo draugijos nariais. Valdyba puoselėja įsitikinimą, kad kiekvieno akademiko lietuviu yra dvasiškai gyvybinė garbės pareiga būti savo tautos tokios rūšies vienatinės draugijos netik pasyviu, bet ir veikliu jos užsibrėžtus tikslus remiančiu bei vykdančiu nariu. Ypač jaunųjų akademinių mokymo darbą dirbančių lietuvių įsijungimas į draugiją yra didžiai svarbus senesniam kartai retėjant, jų įsijungimas lemiamai atsilieps į draugijos būvio tęstinumą ir jos veiklos sėkmingumą, o pati jaunoji karta per draugijos veiklą sustiprins savo ryšius su tautiškąja lietuvių kultūra.

Lietuvių bendruomenė svetur ir Tėvynėje pamatuotomis viltimis laukia iš savo profesinių akademikų daugiau konkrečių darbų. Dėl to ir draugijos nariai negali apsiriboti vien tik nario mokesčio įnašu, bet turėtų jausti pareigą padėti valdybos suplanuotus darbus vykdyti. Viešumos pageidavimą, kad LPDA rodytų daugiau veiklumo, valdyba tepajėgs įvykdyti, jei nariai veikliai talkininkaus, o lietuvių visuomenė teiks reikiamą paramą.

LPDA valdybą sudaro profesoriai: Stasys Dirmantas -- pirmininkas, Matas Krikščiūnas -- vicepirm., med. dr. Kris. Gudaitis -- sekretorius - korespondentas, Petras Mačiulis -- bylų sekretorius, inž. dr. Jonas Šimoliūnas, med. dr. Motiejus Nasvytis ir agr. Balys Viktus -- nariai.

LPDA valdyba neturi atitinkamų patalpų ir išteklių, kad galėtų užsimotą darbą tinkamai ir nekludomai vykdyti. Tačiau jos nariai, kiek aplinkybės ir sąlygos leidžia, vispusiškai dalyvauja lietuvių bendruomenės gyvenime ir veikloje. Valdyba siekia nuderbti galimai daugiau konkrečių darbų. Valdyba yra suplanavusi mokslinių, ypač lituanistinių studijų ruošimą, kurias pagal išgales norėtų ir išspausdinti. Moksliniai darbai gali būti iš įvairių sričių, tik pageidaujama, kad studijos viena ar kita prasme turėtų ryšių su lietuvių tauta.

Iki šiol valdybai pavyko išleisti draugijos nario prof. A. Rukuižos paruoštą didžiojo Lietuvos miškų ir gamtos globotojo Povilo Matulionio monografiją. Šiuo metu valdyba galutinai paruošia spausdinimui bibliografinį veikalą, kuriame yra gausiai sukaupta įvairiomis kalbomis lituanistika. Tas veikalas turės didelės svarbos kiekvienam lietuvių doktorantui ar svetimtaučiu, norinčiam tyrinėti lituanistikos klausimus. Tokio veikalo paruošimas yra susijęs su sudėtingu ir gana kruopščiu techniniu darbu bei reikalauja talkininkų. Šiam veikalui ruošti iki šiol daug padėjo draugijos narys prof. V. Maciūnas, sudarydamas Pennsylvania universiteto bibliotekoje esamų lituanistinių (apie 4000) veikalų sąrašą, bei teikdamas svarbių techninių patarimų.

Valdybos veiklą stabdantiai veikia lėšų stoka. Draugijos svarbiausiu pajamų šaltiniu yra nario mokesčiai bei įnašai ir asmenų aukos. LPDA lėšos yra suskirs-

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams nuoširdžiai dėkodama, turi vilties,

tytos į fondus. Fondas bendriems einamiems valdybos reikalmams yra savaime aiškios paskirties. Savišalpos fondo lėšomis sušelpiama nusipelnę, bet pašalpos reikalingi LPDA nariai - veteranai. Leidinių fondo lėšos skiriamos darbams spausdinti.

Pastaruoju metu ruošiamam lituanistiniam veikalui išleisti yra paaukoję: dr. Pranas Jaras ir prof. dr. Antanas Milaknis po 100 dol., o iš nario rėmėjo inž. J. Mikalausko gauta 100 dol. LPDA savišalpos fondui, Valdyba gerbiamiems aukotojams

AKIMIRKOS

Bronys Raila

Idėja ir jos pelnas

Kadaise, 1929 ar 30 metais Kaune, keli mano kartos draugai studentai ekonomistai vis labai girdavo savo finansų mokslo profesorių Vladą Jurgutį (buvusį kunigą ir masoną vienu metu). Esąs labai įdomus žmogus, patraukliai, teisingai ir sąmoningai kalbąs per paskaitas...

Prisiklausęs tų išgyrimų, nors buvau ne ekonomistas, o tuo laiku humanitaras, kartą zuikiu įslinkau į prof. Jurgučio auditoriją V.D. U-to Didžiuosiuose Rūmuose pasiklausyti. Ir nuostabiai nusisekė: pataikiau kaip tik į profesoriaus nagrinėtą temą, kuri man labai reikalinga šiandien. Jurgutis tą vakarą savo studentams aiškino apie įvairius būdus, kaip žmonės židuri idėjas, ir pavyzdžiui paėmė du kraštutinius. Poetai -- idėjos -- ekonomistai... Vienaip į jas židuri poetai ir filosofai, kitaip ekonomistai. Kiek ironiškai apipiešęs poetų pažinimą ir jų tuščių žodžių sparnuotumą, Jurgutis tęsė:

-- Mes, ekonomistai, į idėjas ir idealus židurime kitaip. Jei savaip nežiūrėtume, tai nebebūtume ekonomistai, o poetai. Kai tik išgirstame kalbant apie idėją, mes, ekonomistai, pirmiausia klausiam: kiek tos idėjos įgyvendinimas kaštuotų? Ar ji apsimoka? Kas ir kiek iš jos uždirbs? Kam ji duos pelno, kam nuostolių? Kokiais pasikeitimais, pelnais ar nuostoliais jos įgyvendinimas atsilieps bendrą socialinę struktūrą? Mes, ekonomistai, žinome, kad juo tik kur garsiau pradeda kalbėti apie idėjas, tuo yra tikriau, kad kas nors kur nors iš jų tikisi uždirbti. Gero ekonomisto pareiga greitai atspėti: kas, kur, kiek, dėl ko uždirbs?..

Jaunosios generacijos atstovai, anuomet pradėjusiam studijuoti kaip tik poeziją ir filosofiją, klausyti tokių aiškinimų buvo stačiai žiauru. Tegu tai ir būtų teisybė ar labai arti teisybės. Bet vis dėlto tai cinizmas. Ir Jurgutis greičiausia taip kalbėjo tyčiomis, dėl vaizdingumo. Jei poetai dažnai svaidda pasipiktinimo ir paniekos žaibus sumaterialėjusiems ekonomistams ar verslininkams, tai ekonomistai, atsiilygindami, irgi protarpaisi mėgsta pajaukti poetus. Iš tikrųjų, kiek buvo žinoma, pats Vladas Jurgutis, vienas iš giliausių finansų mokslo teoretikų Lietuvoje, toli gražu nei savo asmeniškai gyvenimu, nei filosofinėmis pažintimis nebuvo toks "vulgarus marksinis materialistas".

Tačiau būtų paika neigti, kad idėjų ir pasipiktinimas niekada neturėtų jokios giminystės ryšių.

*

Ir kaip šiandien neprisiminsi Jurgučio ir "ekonomistų pažintų idėjas", kada anie šmaikštūs jo samprotavimai studentams šiandien prašosi patikrinami mūsų amerikinio gyvenimo praktikoje.

Bus jau daugiau nei pusantų metų, kai Brooklyno Vienybės pra-

dėjo "tautos gelbėjimo" veiklą. Savitrašio kavalерijos štabas pirmiausia sugriovė visų mūsų klaidingus įsitikinimus ir užtikrino, kad dar ne visi Lietuvos lietuviai išstremti į Kazachstaną. Priešingai! Tie vyriausiojo brolio, didžiosios rusų tautos kankiniai, kuriuos Kremlius jau šimtais tūkstančių išstremė į Lietuvos respubliką, Vilniaus ir Kauno kavinėse (V. Tysliavienės liudijimu) ėmė ir sulietuvėję!

Trečiafrontininkų arenos garsiakalbis visus mus primygtinai kartų kartais įspėjo, kad neturime teisės pamiršti "tautos kamieno reikalų". Aiškino ir mokė, kad "tautai reikia padėti" ir "naujus kelius" surasti reikia, nes "gyvenimas nestovi vietoje". O mes visi buvom užmirę ir manėm, kad stovi.

Mes, kaip žinoma, nebuvom labai paslankūs, bet savitrašio vyriausybė tai vikriai ieškojo ir surado "naujus kelius". Tik jokių naujų pagalbos priemonių dar nesugalvojo. Nes ką tik siūlė, visa jau buvo sena, išbandyta, žinoma. Vienintelė naujiena buvo atviras ir plikas siūlymas priimti taikingos koegezistencijos šūkį, o tai praktiškai reiškė pagalbos piršiną ne tiek lietuvių tautai, kiek raudonojo imperializmo politikai padėti.

Ir taip visos trys savitrašio redaktorės, vientik "Laisvės" ir "Vilnies" kolegų protarpiais palaikomos, atkakliai pradėjo ne tiek lietuvių tautą Lietuvoje "gelbėti", kiek mus Amerikoje gelbėti nuo atsilikimo ir dvasiškai stiprinti. Ne tik su šiuolaikiais, bet su savo ir sovietinių operatorių susuktis filmams per visas lietuvių kolonijas jos šoko pratrinti mūsų apžilbusias akis, praplauti apsamanojusius smegenis, parūpinti bešališkų žinių ir nuotraukų apie sovietinę Lietuvos kultūrą, didžiuosius socialinės statybos laimėjimus, apie vadinamos mūsų neva "rezistencijos" nacionalistinių veiklų šnipų ir banditų nusikaltimus... Ir vis iš gerų, tiesioginių, pirmųjų, autentiškų -- sovietinių šaltinių.

*

Tik patys žilbiausieji galėjo nepastebėti, kaip iš tikrųjų prasidėjo irėjo tasai gana vienašališkas "tautos gelbėjimas", -- ne į aną, o vis daugiau į mūsų pusę.

Idėjos sparčiau dygo ir puošėsi gražiau, negu usnys po pavasario lietaus. Tautinės idėjos ir stambios išlaidos privatinėms ar mažiau privatinėms kelionėms, filmams, specialioms laidoms etc. etc. Todėl ne vienam ir kilo klausimai pagal ekonomistą prof. Jurgutį: kam tos "naujos" idėjos naudingos? Kas tikisi iš jų uždirbti? Kas ir kokiais tikslais darytų tokias nepelningas išlaidas šioms idėjinėms investicijoms?..

Kaip šių debatų pradžioje berods jau išdėstėme, jaunosios kartos Metmenų žurnalo redaktorius į šiuos visus tautos gelbė-

jimo priemonių ieškojimus ir trečiafrontininkų idėjas pažindrėjo labai rimtai, moksliškai. Kaip poetas ir filosofas, ne tik iš karto patikėjo, bet rado pagrindo net joms užgirti, o džengiskanus pamerkti. Ak, koks riteriškas ir taurus, bet dar ... jaunuoliškas filosofo neprityrimas!

Tačiau kitas, vyresnės kartos, mano kartos laikraštiniškas Vytautas Meškauskas visiškai tuo nepatikėjo. Nors savo profesiniu pasirėngimu berods teisininkas, bet į trečiojo fronto idėjas pažindrėjo beveik dar ekonomistiškai už senį Jurgutį.

1962 m. gruodžio mėn. Margučio numerį dėstydamas savo nepritarimą šiai Metmenų redaktoriaus filosofinei nuomonei, neatitinkančiai gyvenimo tikrovę, Meškauskas rašė:

"Ištaru, kad kai kurie trečiosios jėgos ryškūs pavyzdžiai siekia ne gelbėti tautą, bet tik save patį, savo dvasinį ar materialinį statusą. Sakymė, čia nepripažintas rašytojas okupuotoje Lietuvoje sulaukia pripažinimo už kapitalizmo "socialinę kritiką"... Žurnalistas, kuris bando išgyventi iš už atskirus straipsnius mokamų skatelių... Laikraščio leidėjas, kuris dėl menko laikraščio tiražo, negalėtų pragyventi tokiame lygyje, kokiame norėtų... Tokie koegezistencijoje židuri ar židurėtyne galimybę padėti savo tautai, ne naują kovos būdą, bet tik šioki tokį pasipelnymo šaltinį... Gal galima būtų suorganizuoti ekskursiją, gauti atstovybę knygom ir plokštelėms platinti, suorganizuoti koncertus ir pan. Todėl man atrodo, kad V. Kv. gal ir be reikalo nori smulkius asmeniškų interesus ir interesešlius subendrinti po idealo skraiste -- padėti tautai. Didelė "padėjėjų" dauguma nori tik iš tautos pasipelnėti."

*

O vėliausiame šių metų kovo mėn. Margutyje V. Meškauskas vėl grįždamas prie kai kurių mūsų laikraštinių svajonių "kultūriškai bendradarbiauti" su pelnu, pridėda prėskiausią pastabą: "Dėl tokios minties dabar ir vyksta diskusijos ir ginčai, kuriuose stengiamasi kalbėti labai aukštu stiliumi. Man atrodo, kad tai neturi nieko bendro su ideologija, kad tai nėra joks naujas trečias, ketvirtas, penktas ar šeštasis frontas, bet amžinas žmonių noras šiek tiek pasipelninti iš susidariusios padėties".

Baisus požiūris, -- beveik šurkštesnis už ekonomisto prof. V. Jurgučio.

Deja, šiuo specialiu atveju betgi ir man atrodo, kad Meškauskas yra labai arti teisybės, ar kai rašo nemigo naktimis, ar kai rytą užrašinėja mįslingus sapnus. Ne ką trumpiau už mane jis yra buvęs artimu Vienybės bendradarbiu, tad yra patikimas liudininkas, nes turėjo progos arčiau pažinti įstaigos bei jos "štabo" psichologiją ir komercinius įpročius.

Nuo savęs teturėčiau tik dvi skirtingas pastabas.

Pirma, nėra davinijų prileisti, kad su bendradarbiavimo ir koegezistencijos vėliavomis būtų vilčių kiek daugiau pasipelninti laisvųjų lietuvių tarpe. Dar mažiau vilčių ką uždirbti iš pavergtųjų lietuvių. Vienintelė realios uždarbio bei pelno karvutė čia tegalėtų būti tik okupuoti iždas ir jo skiriamos sumos propagandos, nuodijimo ar šmeižimo virvėms vyti. Bet Meškauskas jau sapnavo, kad okupantas vargu pasitiktų tokiais mūsų "kultūrininkais", kurie glaudaus veršio pavyzdžiu svajotų žįsti ne vieną, bet dvi karvutes iš karto.

Antra, nebūdamas ekonomistas, o kilęs iš literatūrinės, filosofinės ir teisinės šeimos, į idealus aš vis tebežiūriu daugiau "poetiškai". Ne tik pelno gaudymas rikiuoja idėjas, ne tik pinigai išnaudoja idealus. Ne rečiau ir pinigai ima tarnauti ryškioms idėjomis, o idealai nesibaudo nuostolių. Paskutinis mūsų tautos istorijos šimtmetis tat apšviat tvirtinti. Ir ne vieno mūsų pasirinkimas liudyti...

Ir todėl nėra viskas taip paprasta ir vien tik "ekonomiška" trečiuosiuose frontuose ar penk-

Po paskutinio Cavallerios Rusticanos operos spektaklio Chicagoje artistai nusilenkia publikai už labai šiltą priėmimą. Iš kairės: Turiddu -- Stasys Baras, Santuzza -- Danutė Stankaitytė, Alfio -- Agirdas Brazis, Mama Liucija -- Alvin Giedraitienė, Lola -- Aldona Stempužienė.

VL Juknevičiaus nuotrauka

VENECUELA — EL DORADO ŠALIS

Ign. Andrašiūnas

El Dorado -- ispanų kalbos žodis. Labai sunkiai išverčiamas, bet kurią kitą svetimą kalbą. To žodžio prasmę vaizdingiau apibūdina veržilas ir gobšūs ispanų užkariautojai, burtais skambančiu vardu pavadindami žemę, apdovanotą neišmatuojamais turtais, auksu ir įvairiais žmogui teikiančiais malonumais. Bet šio žemiškos laimės šaltinio ieškotojai susitiko mirti ir išsvajoto rojaus nesurado. Vėliau šio žodžio burtai sužavėjo poetus ir įvairius dailiojo žodžio puoselėtojus. Gyvenime dažnai atsitinka, kad gražiausias žmogaus vizijos gimsta ir išauga ant plėšrių ir besodžių žmonių kapinyno. Panaši el dorado žodžio prasmė gaubia ir Venecuelos krašto praeitį, dabartį ir labai svaiginančią viziją klostojis ateitį. Venecuela -- platis vartai į Pietų Amerikos širdį. Venecuela -- skysto aukso trečioji pasaulio galybė. Venecuela -- Pietų Amerikos nežinomoji ateitis, o gal ir kapitalizmo didžiųjų baidymų žlugimas?..

Venecuela buvo aptikta Kolumbo 1498 metais. Vėliau ją lankė daug keliautojų ir tyrinėtojų. 1500 m. keliautojas Ojeda įplaukė į Marakaibo įlanką. Jis tai įlankai davė Golfo de Venecia vardą. Vėliau jis išvirtė į Venecuelą (mažoji Venecija). Vėlesniais laikais lankėsi daug vienuolių: marjonų, pranciškonų, jezuitų, kapucinų. Jie surinko labai daug žinių apie šį kraštą. Išmokė vietos gyventojus auginti duoninius grūdus. Įvedė katalikų tikėjimą. Nors pati krašto giluma -- Venecuelos Ilanos, arba stepės jų skelbiamu tikėjimu liko nepaliesios.

Tik kruopšti studija galėtų šį klausimą išaiškinti. Kodėl katalikiškoji Pietų Amerika skursta varge ir skurde ir yra negailestingai grąsoma kruvinos revoliucijos bangų. O tuo tarpu Šiaurės Amerika, pakrūpusi protestantizmo linkme, sukdė beveik geriausią ūkinį gerbūvį visame pasaulyje. Tai yra didelis klausimas ir vertas ypatingai rimto dėmesio ir gilių studijų.

Venecuela yra maždaug dukart didesnė kaip Vokietija (942,000 kv. km.). Tačiau gyventojų skaičius dar nesiekia 7 milijonų (1959 m. 6,5 mil.). Naudojamos žemės priskaitoma tik apie 350,000 kv. km. Likusioji žemė beveik dutrečdalis yra nenaudojama. Tačiau didelė dalis nenaudojamos žemės galima paversti našiomis dirvomis, ar puikiomis tropinio krašto ganyklomis. Bet šiam darbui reikia milžiniško kapitalo. Svarbiausia, žmonių su didele kantry-

be ir nepalaužiama valia. Venecuelai abiejų šių dalykų labai trūksta. Kapitalas reikalingas ilgai laikui investuoti į kelių tie-

gyvybės ritmu alsuojantis kraštas. Bendrai, didžiųjų Llanų gamtovaizdyje yra paslėpta gamtos jėgos didybė, jos egzotinis grožis ir natūrali žmogaus rankų nepaliesta žemės veido buitis. Llanas galima pavadinti tuo di-

Tropinės liūty yra nuolatinis ūkininko priešas

simą o ypatingai didžiuliam Orinoco upynui, jo upių vagoms sutarkyti. O kur stinga drėgmės, išvesti naujus vandens kanalus iš kurių būtų galima naudoti vandeningą dirbtinam drėkinimui. Reikalingi žmonės, kurie mylėtų žemdirbio ar gyvulininkystės verslą ir būtų tam darbui pasiruošę. O dabar aišku, kodėl Venecuelos krašte bus galima pradėti tikroji žemės reforma tik po kokių 6-8 metų. Čia ne Europos žemynas. Labai dažnai po stiprių tropinių liūčių, besikuriant žemdirbį išsiliejęs iš upių vagos vanduo nuneša su visu gyvu ir negyvu inventorium. Tuo tarpu Europoje tokie dalykai labai retai pasitaiko.

VENECUELOS ORINOCO LLANOS

Pietų Amerikos Llanos priklauso trimis valstybėms: Brazilijai, Venecuelai ir Kolumbijai. Bendras žemės plotas sudarytu maždaug pusę Europos žemyno. Kiekviena šių valstybių turi didelės upės: Kolumbija -- Meta; Venecuela -- Orinoco ir Brazilija -- Amazonė. Meta yra dešinysis Orinoco upės intakas. Orinoco įteka tiesiai į Atlanto vandenyną. Plotai, priklausą Orinoco baseinui, apaugę žole, tinkami gyvulininkystei. Jie nusitęsia į Venecuelą ir yra vadinami Llanos Orientales (lietuviškai -- rytų lygumos, arba stepės). Kita dalis yra apaugusi mišku ir beveik neišnaudojama. Bendrai, Orinoco ir Amazonės upių ir jų intakų tekmoje yra didžiulis žemynas, kurį vadina bendru vardu Llanos. Čia dideli plotai apaugę džunglėmis ir dėl karšto klimato labai retai indėnų gyvenami ir mažai ištirti. Pietinė šių plotų dalis, vadinama selvas (lietaus miškas), apaugusi tankiais miškais. Šiaurinė dalis apaugusi aukšta tropikų žole, tinkama gyvulių ir žemės ūkiui. Visas tas plotas paviršiaus ir klimato požiūriu pasižymi vienodumu ir savitiška stepių plytybe. Dideliu nuostabumu patraukia žmogaus akį, vilioja ir sužavi. Tai yra amžinai žaliuojančių, plačių lygumų, laukinės

džiulių, kaip rūta žaliuojančių paviekslu, kuriame telpa didingoji tropinio krašto gamtos stichija.

LEGENDOS IR TIKROVĖ

Llanų krašte, po slaptosios gamtos skraiste, yra susikūrus daug legendų ir pasakų. Llanų didžioji ir natūrali erdvė yra prigludusi tūkstančius prieš krašto įstatymus prasižengėlių. Tame natūralių džunglių pavėslyje yra paslėptas žmogaus kerštas, piktumas ir nenoras klausyti ir būti paklusniam teisėtiems valstybės įstatymams. Žodžiu, džunglių erdvėje yra pasislėpęs žmogus su savo blogais įpročiais ir savybėmis. Bet žmogus, gyvendamas gamtos prieglobstyje, pasiilgsta žmogaus. Gyvendamas natūralių gamtos pavojų sukdriuose ir vingiuose, kad ir blogas žmogus pradeda švelnėti. Palengva jis tampa ramesnis, pradeda apgailestauti savo padarytus blogus veiksmus ir norėtų vėl pradėti gyvenimą iš naujo. Bet baimės ir atsakomybės jausmas jam neleidžia grįžti į pirmąją gyvenimo tikrovę. Todėl jis turi tenkintis savo likimine dalia. Apisprasti su apsuptais pavojais jo gyvybei. Pasiduoti ateinančių pilnų įvairių nuotykių, dienų nežinomybei. Ir čia prasideda jo naujas gyvenimas už savo ateities likimą, gyvybę ir išsilaikymą. Todėl netenka stebėtis, kad šie tokie žmonės apie tą kraštą turi daug tikrų, o dar daugiau įvairių išgalvotų istorijų. Ir apie paslaptingą, mažai ištirtą didžiųjų Llanų kraštą vaikšto žmonių lūpose įvairių legendų bei pasakų. Porą aš čia noriu ir papasakoti. Sakoma, kad Llanų džunglių gilumoje gyvena turtingas senų indėnų karalius. Jis turi labai gražią dukterį. Ieško ją sužadėtinio tik iš baltųjų žmonių tarpo. Pageidauja europiečio. Jei toks jaunikaitis atsirastų, jis atiduotų pusę savo turto: daug aukso ir kitokių brangenybių ir dar pridod didelį dvarą su skaitlingom jaučių bandom ir kitokių inventorium. O pasaka apie El Dorado (Nukelta į 6 psl.)

NEPAPRASTA DOVANA KNYGOS MYLĖTOJAMS!!!

R. SPALIO ALMA MATER ir ST. SANTVARO POEZIJOS RINKINYS AUKOS TAURĖ — ABI KNYGOS UŽ 5 Dol.!

Neatsižvelgiant į kylančius kaštus knygoms leisti, Vilties leidykla, susitarusi su Lietuvių Enciklopedijos leidykla, nutarė praskinti kelią į knygų skaitytojus nepaprastu būdu — jungiant tuos du puikius beletristikos ir poezijos leidinius į vieną puikią dovaną.

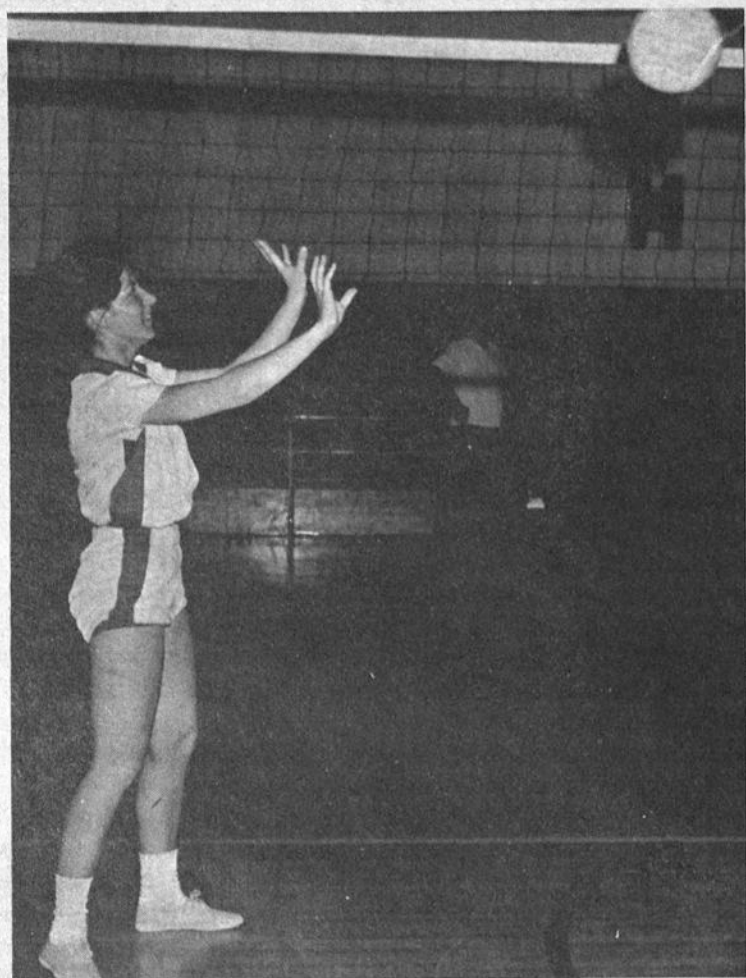
Prašome pasinaudoti žemiau dedama iškarpa.

Siųnčiu 5 dol. ir prašau prisiųsti R. Spalio Alma Mater ir St. Santvaro Aukos Taurė šiuo adresu:

Priedų: čekis ☐
pinigai ☐

(parašas)

REGINA BESPORAITYTĖ, viena iš iškiliausių Clevelando LSK Žaibo jaunesnės kartos sportininkų tinkliny, lengvojoje atletikoje ir krepšinyje. 1962 m. JAV moterų tinklinio pirmenybėse Philadelphiaje buvo išrinkta iškiliausia pirmenybėse pirmą kartą dalyvaujanti žaidėja "Rookie of the year". Regina gins Žaibo spalvas moterų tinklinyje ir krepšinyje šio savaitgalio žaidynėse Clevelande.

VENECUELA...

(Atkelta iš 5 psl.)

auksinį rojų, sako, kad ten, kažkur prie aukso ežero, yra auksinis miestas, kurio kunigaikštis kasdien pūduojasi aukso dulkėmis. Tas auksinis miestas ir ežeras vis kitur yra nukeliamas ir jis dar nesurastas ligi mūsų dienų, o ieškotojų, keliauninkų ir avantiūristų bangos susilaukė tik mirties.

O vis dėlto Golfo de Venecia atradėjas senjoras Ojeda pataikė į tą burtų El Dorado žemę. Tik tose paslaptingoje Maracaibo įlankos pakrantėse gyvena ne tas auksinio ežero kunigaikštis, bet neįžengiamų džunglių Andy kalnų papėdėje prie šaltinio prausėsi juodoji princesė, kurios vardas buvo Nafta.

Betgi turėjo prabėgti daugiau, kaip keturi šimtai metų iki anglosakų pirkliai atkreipė į ją dėmesį. Pirmojo pasaulinio karo metu išsivysčiusi didelė vidaus degimo variklių pramonė pareikalavo labai daug skysto kuro pavidalo įvairių naftos produktų. 1917 metais Venecuolos naftą pradėjo išnaudoti anglų ir amerikiečių bendrovės. Šiandieną jos gamyba užima trečią vietą pasaulyje, o šalia JAV stovi antroje vietoje. Naftos ir jos įvairių gamybos produktų Venecuela eksportuoja už 500 milijonų dolerių (1959 m.) Visa naftos gamyba yra anglų - amerikiečių rankose.

Po antrojo pasaulinio karo Venecuela jausdama didelį trūkumą įvairių pramonės ir žemės ūkio specialistų įsileido daug europiečių emigrantų: ispanų, italų, prancūzų, vokiečių ir lietuvių. Naujieji emigrantai atnešė ir naujas Europoje vyraujančias idėjas. Šitos idėjos prigijo ir pradėjo sparčiais žingsniais keisti Venecuolos politinį veidą. Paprastai krašte, kuriame vyrauja iš senų laikų didelė socialinė nelygybė, staigūs politiniai posūkiai atneša didelį susirūpinimą valdžiai. Dabartinė Venecuolos valstybės santvarka lengvai išgyventų tuos politinių posūkių bandymus. Tačiau pastaruoju metu iš Kubos salos akiplėšiškai veržiasi į Venecuolos kraštą castrizmas - komunizmas. Fidel Castro revoliuciniai bandymai Kuboje žavi Venecuolos varguomenę. O be to į Venecuolos kraštą yra patekę nemažai emigrantų su komunistiniais nusiteikimais. Revoliucinių nuotaikų žmonės Venecuolos skurdžios minios tarpe sėja pikto keršto ir neapykantos sėklą.

O kokios gi ateities prožvaisės stovi prieš tą El Dorado šalies likiminį kelią? Jos kelias turėtų būti paženklintas kantrybės ir darbo vainiku. Bet ar Venecuolos valdžios vairininkai pajėgs savo skurdžiai masei įkvėpti pakankamai kantrybės, parūpinti darbo ir suteikti minios vidaus troškimus žmogaus gerio linkme, tai yra Venecuolos krašto šiandieninė dilema. El Dorado šalies pasakiškų žemės gelmių turiai, jos milžiniškos lygumos ir natūralios gamtos siaubinga stichija yra lengviau sutvarkyti ir nugalėti, negu žmoguje paslėptus raudonus, pilnus revoliucinių geidulių Kremliaus žvėris.

Licia Albanese, Metropolitan Operos žymiausių sopranų, pasirodys Cio Cio San rolėje "Madama Butterfly", pas kutiniame spektaklyje, statomame operos gastrolių programoje Clevelande, balandžio 28 d.

Bilietai į operą jau gaunami Union Commerce Bank — East 9 gt. ir Euclid gt. kampas.

NEI ČIGONAIŠ, NEI INDIJONAIŠ...

Naujoviškais amerikonais mes netapsim. Nuo savęs nepabėgsim, liksim tais, kuo gimėm. Amerikoje yra tautų mišinys. Negali būti tik amerikonas. Gali būti: Amerikos italas, Amerikos prancūzas, Amerikos žydas, Amerikos lietuvis ir t.t.

Prieš 14 metų, atvykus naujiems lietuviams, jiems labai keistai atrodė, kad senelė su anūku kalbėjosi dviem kalbomis vienu kartu. Ji kalbėjo lietuviškai, o jis amerikoniškai. Bet dabar, po 14 metų, naujai atvykusių tarpe vaikai jau su tėvais kalbasi dviem kalbomis kartu. Vaikai ar neišmokę, ar užmiršę lietuviškai, o tėvai dar neišmokę svetimosios. Gal tokių pavyzdžių pasitaiko ir nedidelis nuošimtis, bet faktas, kad jau pasitaiko. Na, ir kalbasi su savo vaiku, kaip kalbūt su ančiuku.

Reikia pastebėti, kad tokios nesąmonės pasitaiko tik nesupratusių tėvų tarpe. Šiame atveilyje nedominuoja mokslo laipsnis. Kartais ir diplomuotas būna nesusipratęs.

Kalbą užmiršti lengviau, kaip ją išmokti. Ne tik kad negarbė gimtosios kalbos nemokėti, bet ir praktiškais sumetimais didelis nuostolis. Pedagogai pripažįsta, kad dvikalbiams mokiniams daug lengviau sekasi mokslas.

Pagaliam, pati Amerikos vyriausybė susigriebė mokyti savo pareigūnus svetimų kalbų, nes vienkaliai valdininkai, ypač, diplomatai mažiau vertinami už du, giakalbius. Labai nemalonu diplomatom, kada mažiausiu atveju reikia naudotis vertėju. Imkim lietuvišką pavyzdį. Amerikoje gimę ir augę lietuvis, užmiršęs ar neišmokęs lietuviškai, susitinka su Lietuvoje gimusiu ir augusiu savo pusbroliu, ar pussesere, nesusikalba be vertėjo. Tokių kuriozų dažnai pasitaikė po šio karo, Vokietijoje, amerikiečių zonoje.

Viena mums gerai pažįstama, agresyvaus būdo tauta, kad ir labai vertina savo kalbą, bet nuslepia tautybę, kada jos narys padaro ką blogo.

Jeį gerai, tai jis pažymi tikrą

savo tautybę, jei blogai jis jau tos tautos, kurios tarpe gimęs. Bet prigimties neišsižadėsi, kad ir kaip save besivadintum.

Pagaliam, net tvarte gimę gyvuliukai nesivadina tik tvartiniais, kiekvienas jų turi savo prigimtį: paršiukas, veršiukas, kumeliukas ir t.t.

Lietuvių kalba yra labai sena, graži ir vertinga. Žymūs svetimtaučiai ligvistai jos mokosi ir ją labai vertina. Net Life žurnale teko skaityti laišką, kuriame autorius teigė, kad būsiančiai tarpautiniai kalbai tinkamiausiu pagrindu yra lietuvių kalba.

Tai gi, nebėkim nuo savęs. Netapsim nei čigonais, nei indijonais.

Neveltui šviesūs svetimtautis Zauerveinas mus moko: Lietuviais esame mes gimę, Lietuviais turime ir būti, tą garbę gavome užgimę, jai ir neturim leisti pražūti.

VICI.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 20-28 D.D. Dailininko Vytauto Virkau ir Audronės Skudaitės darbų paroda ruošiamą Šviesos - Santaros kolegijos Čiurlinio Galerijoje Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 20 D. Dantų Gydytojų Sąjungos pavasario balius Western Ballroom salėje.

BALANDŽIO 21 D. Kunigaikštienės Birutės Dr-jos Chicago skyriaus ruošiamas literatūros-muzikos vakaras Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 27 D. Dariaus-Girėno Lituanistinės Mokyklos vakaras - balius Balio Pakšto svetainėje.

BALANDŽIO 27 D. Lietuvos Vyčių Jubiliejinis vakaras Vyčių salėje. Programoje Vyčių chorai, Šaulių Sąjungos ir "Atleties" šokėjai.

BALANDŽIO 28 D. Alvodo vaikų rankdarbių antroji parodėlė Gage Parko salėje.

KRAUTUVĖ ATDARA MIESTE: pirmad. ir ketvirtad. 9:30 ryto iki 9 val. vak., kasdien 9:30 ryto iki 5:45 vak., SKYRIAI: kasdien 9:30 ryto iki 9:30 val. vak.

Eagle Stamps Are Added Savings at May's

MAY'S BASEMENTS

Dabar! Pirmą kartą Clevelande tokiomis žemomis kainomis! ŽINOMA KOKYBĖ

STEVENS-MOHAWK "ROŽIŲ ŽAVUMAS"

Spausdintos medvilnės
perkelio paklodės

1/4 iki 1/2 kainos

3 dydžių su spalvuotomis siūlėmis.
pritaikytomis pastelėmis: ružavai,
mėlynai ir auksinei.

92x108 2⁵⁹
Kainavo 3.49

81x108 2⁹⁹ 90x120 3⁶⁹
Kainavo 4.49 Kainavo 5.99

5 pritaikyti dydžiai spausdinti ištisai: ružavai, mėlynai, auksiniai ant balto dugno.

Pritaikomos pavienėms lovoms 2⁵⁹ Pritaikomos dviguboms lovoms 2⁹⁹
Kainavę 3.49 Kainavę 4.49

X ilgio pavienėms — kainavę 3.99 2.99
X ilgio dviguboms — kainavę 4.99 3.39
Dvigubos pavienėms —
kainavę 7.99 3.99

Primami užsakymai paštu ir telefonu... Skambinti CHerry 1-3070

BASEMENT DOMESTIC DEPARTMENT... THE MAY COMPANY, ALL 4 STORES, INCLUDING SOUTHGATE

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE

\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykite

ACOUSTICON OF
CLEVELAND
845 Prospect Ave.

HOUSE FOR SALE

NEWBOUGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Rooms suite. (2) 4 Room suite. Private Bath. gas furnace. Must sacrifice. \$15,400. Telephone: 883-9856 — after 6 P.M. IM 7-7080.

(68)

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBOUGH Hgts. aera. 4 Rooms down \$70.00. 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quick clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080.

(68)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Šių mokslo metų Vysk. M. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos tradicinė pramoga balandžio mėn. 20 d.

Bus ir vaikams ir suaugusiems tikrai įdomus vaidinimas — B. Voveraitės 3 v. pasaka **Žirgonė ir Gailė**.

Režisuoja I. Gatautis. Dekoracijos Vaidilos teatro meno vadovo P. Maželio.

Programoje dar: tautiniai šokiai, klasės mokytojų parengtas muz. A. Mikulskio diriguojamas mokinių choras.

Laimėjimai, skanūs užkandžiai, gaivinantys gėrimai, smagi šokių muzika.

Pramogoje dalyvauja ir XIII-jų Šiaurės Amerikos Lietuvių Sportinių žaidynių komandos.

Visi clevelandiečiai maloniai laukiami.

Pradžią 7 val.

• **Dr. Juozas Mačys**, buvęs Vytauto Didžiojo Universiteto Medicinos Fakulteto mokslinio personalo narys, gegužės 15 d. atvyksta iš Columbijos į Clevelandą ir atidaro gydymo kabinetą.

Tautininkai, dėmesio!

A. L. Tautinės Sąjungos 12-to skyriaus svarbus susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 21, Lietuvių salėje, 12 val. Svarbus tuo, kad šiame susirinkime dalyvaus tik kę iš Australijos grįžęs Juozas J. Bachunas, kuris parkvietė į JAV "Australijos lietuvių ambasadorę" G. Vasilauskienę koncertuoti. Koncertą Clevelande rengti numatyta 12-tam skyriui, pasitarsime tuo reikalu.

Toliau, gauta iš ALTS centro valdybos laiškas seimo reikalu, bus apkalbama siuntimas delegatų į seimą ir kiti skyriaus reikalai.

Kviečia Valdyba.

Ruošiamasi Dirvos vakarui

Gegužės 4 d. Slovėnų salėje ruošiamam Dirvos vakarui baigiama sudaryti įdomi programa. Įtemptai vyksta visi paruošiamieji darbai.

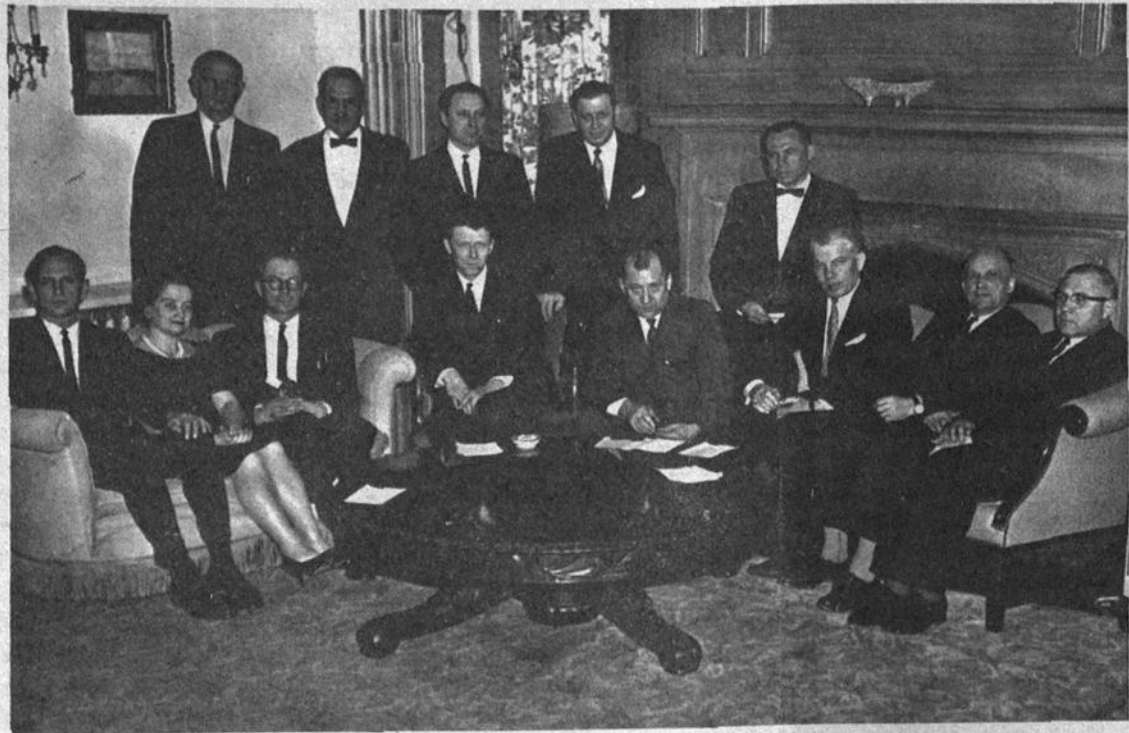
To vakaro metu taip pat turės paaiškėti Dirvos novelės konkurso laimėtojas. Konkurso, kuris vyks kas metai, nuolatinis mecenatu yra čekagietis Simas Kašėlonis.

15 atsiųstų novelių jau vertinamos juri komisijos, kurią sudaro rašytojai Henrikas Nagius, Jurgis Jankus ir žurnalistas Aleksas Laikūnas.

Vieną novelę teko sugrąžinti, kaip pavėluotai prisiųstą.

Toks novelių derlius rodo, kad konkursas nebuvo veltui paskelbtas.

Grįžtant prie Dirvos vakaro, nenorėdami dar išduo-

Šį savaitgalį Clevelande vykstančių sporto žaidynių globos komitetas buvo susirinkęs pas inž. A. Nasvytį pasitarti dėl žaidynių pravedimo ir sportininkų priėmimo Clevelande.

V. Pliodžinsko nuotrauka

ti programos pobūdžio, galime tik prasitarti, kad tos programos dalyviai atvyks iš Montrealio, Chicagos, Rochesterio ir kt. vietovių.

Paskaita apie raupsuotuosius

Balandžio 21 d. per Sumą šv. Jurgio parapijos bažnyčioje bus speciali rinkliava raupsuotiesiems.

Po Sumos parapijos salėje misionierius kun. A. Sabaliauskas SDB, skaitys paskaitą apie raupsuotųjų kolonijas Columbijoje su jo paties gamintais spalvuotais paveikslais.

Įėjimas laisvas

Rinkliavos ir paskaitos tikslas — pagelbėti Clevelando lietuvių bendruomenės užsimojimui nupirkti vieną motociklą raupsuotuosius aptarnaujantiems kunigams.

• **L. B. I Apylinkės valdyba** pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkas — F. Eidimtas, vicepirm. — K. S. Karpis, sekretorius — Vytautas Stuogis, išdinininkas — K. Karalis, parengimų vadovas — A. Vasilauskas, švietimo-kultūros reikalams — Kazys Gaizutis, solidarumo mokesčių — A. Karsokas.

LB Clevelando I apylinkės valdyba. Sėdi iš kairės: Vyt. Jokubaitis, F. Eidimtas — vald. pirm., A. Luža, K. Karpis — vicepirm., A. Balyš, Z. Tarutis ir A. Karsokas (nuotraukoje trūksta A. Andrašūno).

V. Pliodžinsko nuotrauka

VYSK. VALANČIAUS LITUANISTINĖS MOKYKLOS METINIS VAKARAS-BALIUS

Šv. Jurgio parapijos salėje, balandžio 20 d., 7 val. vak.

Programoje — B. VORERAITĖS 3 veiksmų vaidinimas **ŽIRGONĖ IR GAILĖ**

Vaidina mokyklos mokiniai.

Režisuoja akt. IGNAS GATAUTIS.

Clevelando visuomenė prašoma gausiai atsilankyti ir paremti savo lietuviybės židinį.

• Misionierius kun. A. Sabaliauskas SDB, didžios Savaitės metu laikės Misiąs šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, apsilankė Dirvos redakcijoje, susipažino su redakcijos nariais ir bendradarbiais, kartu pasikeičiant aktualiomis mintimis su red. J. Čiuberkiu.

• Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. B. Ivanauskas, per misionierių kun. A. Sabaliauską SDB, vienam Lietuvoje gyvenančiam kunigui pasiūsti paaukojo gerą rankinį laikrodį ir amžiną plunksną.

* LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTHERŲ SĄJUNGOS 36 KUOPA rengia Margučių Vakarą balandžio 21 d. 3 val. p.p. Naujos Parapijos salėje, Neff Rd.

Veiks turtingas bufetas ir šokiai.

Auka 1 dol.

• D. L. K. Birutės D-ja gavo iš The Nationalities Service Center pakvietimą įstoti aktyviu nariu į šią organizaciją ir šiais metais vėl dalyvauti tautų pasirodyme. Pastaroji organizacija rengdama didesnio masto tautų pasirodymus, kaip buvo pernai rudenį ir mažesnius parengimus kelis kartus metuose, duoda progos tautoms pasireikšti meno, kultūros, tautodailės ir kitose srityse. Draugija savo susirinkime balandžio 7 d. nutarė įstoti į šią organizaciją nariu ir dalyvauti tautų pasirodyme, kuris įvyks šių metų rudenį.

S. Garlauskienė

PARDUODAMAS NAMAS prie pat Naujosios parapijos.

Skambinti IV 1-6700 (44-49)

HELP WANTED MALE

DARBAS KAPINĖSE

Beadford Heights. Rimta

pora, butas su baldais, alga.

Skambinti Cleveland, MO 3-8308.

HOUSE FOR SALE

NEWBOUGH HGTS., 4024 E.

26. By owner. (2) 4 Rooms suite.

(2) 4 Room suite. Private Bath.

gas furnace. Must sacrifice.

\$15,400. Telephone: 883-9856 —

after 6 P.M. IM 7-7080. (68)

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBOUGH Hgts.

aera. 4 Rooms down \$70.00. 4

Rooms up \$65.00 all utilities

paid for except electric. Quick

clean apt. Basement, yard. Tele-

phone: BR 1-2900 — IM 7-7080. (68)

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4 1/2 %

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND

REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

• Parduodamas vienos šeimos namas. 5 miegamieji. Moderniška vonia ir virtuvė. Į pietus nuo Euclid Ave., Christ The King parapijoje. Sklypas 40x150. Skambinti telef. 451-1117.

PARDUODAMAS MURINIS NAMAS

2 šeimų po 5 kambarius Naujosios parapijos rajone. Norėtu, kad pirkty lietuvių. Taip pat parquodami baldai su namu ar atskirai.

Joe Welikis

17819 Harland Ave.

Cleveland 19, Ohio

(43, 44, 45)

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis bungalow, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1 1/2 garažo.

RE 1-9470

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

East Cleveland

2 šeimų — 5-5; į rytus nuo Noble gt., netoli Euclid gt. Gerai prižiūrėtas namas. 2 geri garažai. \$23,500.

Šv. Jurgio parapijoje

3 miegamų, 1 šeimos gerame stovyje, kaina \$11,500.

Edna Ave.

2 šeimų 5 1/2-5 1/2, 2 nauji gazo — karšto vandens pečiai, geras sklepas. Prašo \$16,500.

E. 71 St.

2 dviejų šeimų namai ant vieno sklypo 6-6; 5-5; 4 nauji gazo pečiai, variniai vamzdžiai, garažas. \$22,500.

Investavimui

6 šeimų mūrinis, \$26,000. 3 šeimų, krautuvė ir garažai, \$10,000.

4 šeimų mūrinis, 5-5-5-5, 4 gazo pečiai. \$22,500.

Lietuvis bendradarbis

Alg. Dailidė

13229 Superior Ave.

UL 1-6666

Skaityk ir platink DIRVĄ

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS

VYT. SENKUS

WO 1-6820

M. A. SCHNEIDER CO.

2710 Lorain Ave.,

Cleveland, Ohio

VISAIS

APDRAUDOS

REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraitis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.

CLEVELAND 24

KAS IR KUR?

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondui aukėjo: V. Rastenis 211 dol., A. Senikas 25 dol. Per R. Jasiūną iš Bostono gauto 160 dol., iš Philadelphia per J. Didelį 66 dol., LB Great Neck Apylinkė 30 dol., SLA 242-jį kuopa 5 dol., per Pažemėnį iš Baltimorės gauta 53 dol., iš jų dr. Armanai aukėjo 20 dol., asmeninių aukų gauta 120 dol. Viso 670 dolerių.

• Aleksandras Daunys, LNF sekretorius, su šeima balandžio 7 dieną išvyko automobiliu iš New Yorko dviem savaitėm atostogų į Floridą, pakeliui aplankydami įdomesnes vietas.

• Vaclovas Alksninis, buvęs Lietuvos kariuomenės kapitonas atšventė 60 metų amžiaus sukaktį.

V. Alksninis yra plačiai žinomas New Yorko lietuvių visuomenės veikėjas, aktyvus Tautinės Sąjungos darbuotojas, uolus rėmėjas visų lietuviškų reikalų.

• Inžin. Vytautas J. Šliūpas, Stanley Engineering Co. hidrologijos skyriaus viršininkas, tarnybos reikalais praleido 3 savaites Bolivijoje. Grįždamas į Chicago pakeliu aplankė ir kitas valstybes. Būdamas Buenos Aires, Argentinoje, viešėjo pas K. Norkų ir Ožinskų, Argentinos lietuvių Balso savininkus. Rio de Janeiro, Brazilijoje, susitiko su prekybininku P. Žiežiu ir lietuviškos spaustuvių savininku V. Petroniu. Sustojęs buvo ir naujojo krašto sostinėje — Brasilia bei Venesueloje, Čilėje, Peru, Trinitide ir Dominikonų respublikoje.

• Operetės choras, diriguojamas muz. M. Cibo, ruošiasi savo metiniam koncertui, kuris įvyks gegužės 25 dieną, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, N. N.

Dalį koncerto programos išpildys solistė Irena Stankaitė iš New Jersey ir solistas Vaclovas Verikaitis.

• Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti paštų Juozo J. Bachuno išleistas knygas:

Kelionė į Pacifiko kraštus — 2 dol.

Blezingėlės prie Torrenso — 2 dol.

Tos knygos pasitarnauja artimesniam ir objektyviam susipažinimui su lietuvių išeivijos gyvenimu ir laimėjimais tolimoje Australijoje.

• Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorko skyrius kviečia visus lietuvius gausiai dalyvauti lojalumo parade, kuris įvyks balandžio 27 dieną New Yorke.

• Prof. J. Žilevičius, lankydamasis Elizabeth, N. J. atsilankė į "Rūtos" ansamblio repeticiją. Ansamblis dabar repetuoja du kartu savaitėje, besiruošiant koncertui, kuris įvyks balandžio 27 d., Elizabeth, N. J. Prof. J. Žilevičius pasveikino neseniai pasveikusį ansamblio dirigentą Alg. Kačinską ir visus choristus, pasidžiaugdamas jų meile dainai. Choras prof. J. Žilevičių sutiko ilgais plovimais.

• Tautybių festivalis, kas metai ruošiamas Pittsburgh Folk Festival organizacijos, šiemet vėl organizuojamas Syria Mosque patalpose gegužės 10-12 dienomis. Be tautinių šokių demonstruojami rankdarbiai ir meno kūriniai, pardavinėjama tradicinis tautybių maistas. Festivalio tautybių sąrašuose figūruoja ir Lietuva.

BOSTON

Minkai kviečia į balių

Balandžio 21 d. seniausia lietuvių radijo programa Naujojo Anglijoje, 29 m. suaktuvių proga rengia metinę talentų popietę ir gražuolės "Mis Lithuania of N. E." balių. So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubu salėje. Programa prasidės punktualiai 4 val. po pietų.

Talentų ir šokių kontestų komisiją sudaro: Dr. Amelia Rodd — Rudokūtė, Alice Ruseckienė — Plevokai-

Dalis Pabaltijo teisininkų lygos kovo 7 d. dalyvavusių susirinkime. Iš kairės sėdi: M. Šulaitienė, estas August Utsar, latvis Janis Kalnin, Charles Kal (Kazlauskas), Čerkauskaitė — Wilde ir Jonas Dainauskas. Stovi: K. Taliūnevičius, J. Laucevičius, J. Venclova, A. Čepulis, A. Vodopalas, Janis Mangulis, Jūras P. Šulas, T. Brazauskas ir S. Gečas.

PABALTIJŲ TEISININKAI PROTESTUOJA...

Pabaltiečių advokatų ir teisininkų lyga Illinoisuje pareiškė griežtą protestą dėl Chicago American atspausdintos šešiuose puslapiuose sovietų diktatoriaus Chruščiovo kalbos. Toje kalboje raudonasis diktatorius visokiais būdais dergia pačią Ameriką ir jos demokratiją, pranašauja jos greitą galą ir krivinojo komunizmo triumfą. Pabaltiečių teisininkų lygos pirmininkas adv. Charles P. Kal (Kazlauskas) pranešdamas apie tą protestą balandžio 7 d. susirinkusiems Pabaltijo teisininkams Chicagoje, Chicago's taupymo

tė, Feliksas Kontautas, Laima Katauskaitė ir Gilbert Gailius.

Dalyvaus "Miss Lithuania of N. E.", Diana Kaučytė iš Dorchesterio.

Talentų popietės ir "Miss Lithuania of N. E." balių, bus rodomos įdomios spalvuotos lietuviškos filmos "Paminklinis Kryžius" su komentarais ir muzika.

5 dovanos bus duodamos už gražiausius margačius, atneštus į parengimą. Dovanos bus duodamos už šokių kontestus. Gros Smito orkestras. Trys dovanos bus duodamos už geriausiai pasirodantį talentus.

Seimininkės, kurios norėtų paremti šią seniausią radijo programą, prašomos iškepti pyragą, bulkučių, kugelį, tortą ar pyragaičių ir atnešti į parengimą, už ką būsimie nuoširdžiai dėkingi.

Įėjimas suaugusiems yra \$1.00, vaikams 50 c.

Kviečiame užbaigti Velykų šventės balandžio 21, šiame linksmam parengime.

Steponas ir Valentina Minkai

DETROIT

GATVĖS VAIKAS DETROITO SCENOJE

Dar nenutilo kalbos ir neįblės malonūs įspūdžiai dėl neseniai pasirodžiusios D. Niccoddemi trijų veiksmų komedijos Gatvės vaikas Chicago, Clevelando ir New Yorko scenose, o jau šio mėnesio 20 dieną, šeštadienį 7 val. ji bus suvaidinta Detroito Lietuvių Namų scenoje.

Šią staigmeną Detroito lietuvių scenos mėgėjams organizuoja Balfo 76 sk. valdyba, Pasirodys stipriausios Detroito Lietuvių Dramos Mėgėjų Sambūrio pajėgos: I. Laurinavičienė, R. Liškauskaitė, I. Miltakytė, A. Pesys, S. Iljasevičius, M. Sajauskas, V. Žebertavičius ir S. Viskantas.

Po vaidinimo bus linksmi šokiai, kuriems gros neseniai suorganizuojamas lietuvių orkestras "Atžalynas", vedamas V. Petrausko. Alkanieji pasisotinti ir trokštantieji atsigaivinti veiks turtingas bufetas.

K. Jurgutis

nois Court of Claims (ieškinių tiesmą). Į paklausimą apie teismo funkcijas, pirmininkas Charles Kal paaiškino, kad tame ieškinių teisme esą viso šeši tokie garbės komisijonieriai ir pilietis, norįs ieškoti nuostolių iš Illinois valstijos, pirma turįs gauti teismo komisijonieriaus sutikimą -- aprobavimą. Algos pastovios tie komisijonieriai negauna, tik jiems apmokamas sugaištą laiką ieškinius svarstant, todėl jie ir vadinami garbės komisijonieriais.

Latvių teisininkai nusiskundė dėl nepakankamų informacinių ryšių tarp Pabaltijo mažumų grupių Amerikoje. Apie Lietuvių Operos pastatymą patyrę ir pavėluotai tik iš anglų kalba leidžiamų laikraščių.

V.A. Račkauskas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

DAILĖS MĖGĖJŲ PARODA NEW YORKE

Balandžio 6-7 d. Akademinių Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, buvo surengęs ketvirtąją jaunųjų dailininkų bei mėgėjų kūrinių parodą. Ši paroda buvo rekordinė keliais atžvilgiais -- ji sutraukė daugiausia dailininkų (12), buvo išstatyta daugiausia paveikslų (91) ir susilaukė daugiausia lankytojų. Be to, reikla pabrėžti, kad ir kokybiniu atžvilgiu šios ketvirtosios parodos paveikslai prašoko ankstesnėse parodose matytus kūrinius.

Savo kūrinių buvo išstatę šie menininkai: Vytautas Abromaitis, Audronė Dragunėvičienė, Albina Kasulaitis, Gediminas Liaukus, Rosalė Petrash, Jonas Rūtenis, Juozas Sodaitis, Valentina Ūselienė, Zenonas Ūselis, Judita Žilius, Tadas Žilius ir Marija Žukauskienė.

Sekmadienį, bal. 7 d. parodos globėjas dail. Romas Viesulas parodos salėje skaitė paskaitą tema "Modernusis menas šiandien ir rytoj". Šią turiningą paskaitą sekė trumpos diskusijos, dailininkų pristatė ir parodos svečius pasveikino Akademinių Skautų Sąjūdžio N.Y. sk. pirm. fi. Jurgis Birutis. Po paskaitos akademikės skatės vaiziškos svečius kvatė ir sausainiais.

Parodos organizaciniam darbams vadovavo ASS N.Y. sk. narys sen. Vidas Montvila, kuriam už įdėtą darbą buvo išreikšta padėka.

New Yorko akademikai skautai yra pasiryžę tokias parodas organizuoti ir ateityje. Šia proga juos tenka sveikinti už atliekamą gražų kultūrinį darbą, ir linkėti sėkmės ateities užsimojimuose. R.K.

PAKVIESTI Į COLUMBIJĄ

* Iš Amerikos gautas dailininko Varno pieštas šiluvos Dievo Motinos paveikslas 2 metr. 80 cm, aukščio, kuris bus panaudotas prie naujai pastatytų Lietuvių Namų įrengiamos koplyčios didžiajam altoriui. Dar šiais metais numatomas lietuviškos koplyčios pašventinimas.

* Liepos 16 atidaromas Kolumbijos operos sezonas, į kurią kviečiami du iš Amerikos lietuvių solistai: D. Stankaitytė ir J. Vaznelis. Jie dalyvaus kelių operų pastatymuose. Tų operų pastatymuose yra kontraktuota keletas solistų iš Italijos.

* Rugsėjo mėn. Bogotoje įvyksta Pavergtų Tautų atstovų suvažiavimas, kurio proga ruošiami Bogotoje ir Medelline simfoniniai koncertai. Kartu į šiuos koncertus pakviesta dainuoti solistė Prudencija Bičkienė.

L.

TARĖSI KARIO BENDRADARBIAI

Balandžio 6 d., Lietuvių Atletų klube, Brooklyne, N.Y. buvo susirinkę virš 20 Kario žurnalo bendradarbių, kurie vadovaujant redaktoriui Z. Raulinaičiui aptarė eilę žurnalo liečiančių klausimų, įnešė pasiūlymų, pareiškė kritikos ir užbaigė vaišėmis.

Buvo iškeltos teigiamos ir neigiamos Karyje talpinamų rašinių pusės, kai kurie pageidavo, kad Karyje būtų spausdinamos tik karinius reikalus liečiančios temos. Tačiau diskusijose prieita išvada, kad jame turi tilpti visi straipsniai, kurie laikosi žurnalistinės etikos, nežiūrint autorių pažiūrų skirto, išskyrus prokomunistinius. Bet gi nepageidautini rašiniai, kurių nuorašai siunčiami visiems laikraščiams, nes tas labai nuvertina mūsų spaudos lygį.

Kario bendradarbiai pasidžiaugė, kad šis žurnalas išeivijoje nusveria buvusį Lietuvos Karį, nes tada jis buvo skiriamas tik kareiviams, puskarininkiams ir jaunesniems vadams, o dabar visiems, todėl turi ir būti atatinamo lygio.

Pažymėtina, kad Kario bendradarbių eiles nuolat papildė jaunieji atstovai, kurių vienas, Algis Budreckis, aktyviai reiškėsi ir šiame pasitarime.

LOS ANGELES

NAMAI DAVĖ PELNO

Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centras kovo 31 d. turėjo savo akcininkų metinį susirinkimą. Centro nuosavybėje yra Lietuvių Namai, kuriuose, be gyvenamųjų butų yra salė susirinkimams ir mažesniems rengimams, valgykla, skautų buklas ir biblioteka.

Susirinkime buvo išklaustyti senosios valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, iš kurių paaiškėjo, kad jai pavyko numatinti skolas, įrengti dar vieną butą, uždengti salės pastato naują stogą ir baigti apyskaitinius metus su 1,056.69 dol. pelno.

Išrinkta naujoji direktorių taryba, kuri pasiskirstė pareigomis sekančiais: pirm. A. Dabšys, vicepirm. A. Skirius ir E. Stirblienė, sekr. J. Andrius, išd. T. Grikinas, direktoriai: A. Markevičius ir Č. Norkus. (em)

Užbaigus trumpą lietuvių operos sezoną Chicagoje, po paskutinio spektaklio balandžio 7 d., operos mecenatai Marija ir inž. Antanas Rudžiai surengė visiems operos menininkams, rėmėjams ir svečiams šaunią vakarienę B. Pakšto salėje. Čia matome dalį tų dalyvių. Prie pagrindinio stalo matyti: operos dirigentas Aleksandras Kučiūnas, Elena Kučiūnienė, Juzė Daužvardienė, gen. konsulas dr. Petras Daužvardis, Marija Rudienė, inž. Antanas J. Rudis, S. Mackevičienė, Standard Federal taupymo bendrovės prezidentas Justinas Mackevičius, sol. Aldona Stempuzienė, Vanda Stankienė ir inž. Jonas Stankus. Priekyje dar matyti Natalija Vaznelienė, sol. Jonas Vaznelis, toliau -- sol. Danutė Stankaitytė, sol. Stasys Baras, Elena Baranauskienė, poetas Kazys Bradūnas su žmona ir kiti.

VL. Juknevičius nuotrauka

Vilties draugijos nariui, tautinės srovės veikėjui

ADOLFUI DILBAI

netikėtai mirus, jo šeimai ir artimiesiems gilia užuojautą reiškia

Vilties Draugija ir
Dirvos Redakcija

Mielam bendradarbiui ir bičiuliui

PETRUI ULĖNUI

staigiai ir netikėtai mirus, jo žmonai MAGDALENAI, dukrai ir sūnui giliame skausme reiškia nuosirdžią užuojautą

Elena ir Augustas Ramanauskai

Mieliems kolegoms BIRUTEI ULĖNAITEI-KLIORIENEI ir JONUI ULĖNUI bei artimiesiems, mirus tėvui

PETRUI ULĖNUI,

reiškia užuojautą ir kartu liūdi

Dalia Bulgarskaitė ir
Saulius Šimoliūnas